A°. 1821. N°. 15.

Bataviasche Courant.

ZATURDAG, den 14den APRIL, 1821.

BENOEMINGEN.

Tot tweede kommies bij den kommandant en directeur der koloniale zeemagt, *Leendert Hoop*.

Tot keurmeester van kalk en steen te Batavia, *P. Rynberg*, opziener bij het departement van den waterstaat.

Voorts is nog de kommis-boekhouder bij het onder-commissariaat der marine te Sourabaija *F. de Chiusole*, honorabel uit die betrekking ontslagen.

MILITAIR DEPARTEMENT.

PLAATSINGEN.

Regiment infanterie no. 18.

Tot majoor à la suite, de kapitein bij dat regiment, *J. W. Cres.*

DEMISSIEN.

Uit Z. M. dienst gedemitteerd, de 1ste luit. bij het bataillon infanterie no. 25, *A. J. F. Blanken.*

ZEE-TIJDINGEN.

BATAVIA.

Aangekomen.

April 6--*Ned. schip Emile, J. Rosſ, van Sourabaija, den 17 maart.----dito Vrouw Helena, C. Tromstead, van de Golf van Perſien, den 28 januari & Bombaij, den 7 maart, paſſagiers, de heeren J. Martheros, M. Martheros, B. Thadius, A. Stephan & M. Sukcus.----Fransch schip La Rosa, P. L. Hardij, van Bordeaux, den 30 dec. paſſagiers, de heeren J. B. Chaigneau, vrouw en 5 kinderen, L. L. Chaigneau, J. Dufoulier, A. Borel, E. Borel, J. Erven, J. B. Taberd, F. J. Gagelin, P. J. Geland, V. F. Ollivier & Caue.*

— 7--*Ned. brik Cato, C. F. Drijman, van Paccalongan & Indramaijoe, den 20 maart.*

— 8--*Eng. schip Sunbury, H. Scarborough, van Sincapoera & Muntok, den 24 maart, paſſagier, de heer J. E. Whiteman.*

— 9--*Ned. schooner Duckling, C. Lee, van Sincapoera, Riouw & Muntok, den 25 maart paſſagier, de heer W. Borgen.----Amerik. brik Java, W. H. Neal, van Salem, den 17 dec. 1820.*

— 10--*Amerik. schip Perseverance, S. Hodgdon, van Samarang, den 4 april.----dito. brik Texel, W. A. Rogers, van do. den do.----Ned. brik Nordloh, J. H. Breukemeijer, van do. den do. paſſagiers, de heeren Ridder & vrouw, S. E. D. Morgenstern & vrouw, de jonge heer L. J. Ferwerda en mejufv. E. Croese.*

— 11--*Ned. schip Helena Christina, B. J. Martens, van Sourabaija, den 29 maart, paſſagiers, de heer J. B. Gautherene Dito schip Clara, L. Denecker, van dito den 25 dito, paſſagiers, mevrouw van den Berg en kind, en de heer Kapenberg.*

— 12--*Eng. kotter Frolic, Rendal, van Riouw, den 31 maart, paſſagiers, de heeren Palmer, Kwarels en Mekenauw.*

Vertrokken.

April 7--*Amerik. schip Emily, W. S. Coupland, naar Canton, paſſagier de heer R. Laurens.*

— 8--*Z. M. brik Zeehond, 2 luitenant J. Bouman, naar Sourabaija; Roei kanonneerboot No. 1, 2 luitenant T. L. Tharup, naar Banka; schip Wilhelmina, J. Palm, naar dito. paſſagier kapt. luit. ter zee T. Bakker, een detachement Militairen; Engs. dito Acteon, J. Mackay, naar Mauritius; dito brik Fanny, J. B. Smith, naar dito, paſſagier, de heer F. Wild.*

— 10--*Ned. schip Vrouw Helena, C. Fromstead, naar Samarang, paſſagiers T. Jahajan, J. Shamier, J. David, M. Andreds.*

— 12--*Ned. schip Helena Christina, B. J. Martens, naar Bordeaux, paſſagier de heer J. B. Gautherin.--Eng. schip Asia Felix, Bradshaw, naar Paccalongan; schip Mahomed Shaw, P. Roy, naar Tagal.*

— 13--*Amerik. schip Perseverance, S. Hodgdon, naar Canton, paſſagier de heer J. J. Freitas; brik Texel, W. A. Rogers, naar dito.*

Schepen liggende ter reede.

Z. M. wagt-schip---*Tromp*; schoener *Zeemeeuw*; kanonneer-booten---*No. 11 & 3*; schepen---*de Graaf Bulow, de Gezusters, Cornelia, Resolutie, Henrietta Elizabeth, Nieuwe Zeelust, Fannij, de Selima, Apollo, Elizabeth Johanna, Koophandel, Waterloo, Admiraal Buijskes, Auguste, Thomas Wilson; Emile, Clara*, brikken---*Ingsoen, Ingthaij; Cato, Nordloh*, schoener---*Duckling*; Engs. schepen---*Mary, Fort William, Lord Wellington, Indian Trader, Frindschip, Princess Royal, Mentor, Maria, Jane, Resolutie, Asia, Magnet, Juliana, Travancore, Edmonstone, Sunburij*, brikken---*Countess of London, Holly Lethultomine, Fata Salam*, schoener---*Antoinette, Frolic*; Fransch schip---*La Rose*; Amerik. schepen---*Bingham, Java*; Brikken---*Vancouver; Java*; Deensche brik---*Sovereign*; Portug. brik---*Asumpçaõ*; Chin. jonken---*Banseeng, Hokgoan, Oeijtonsoen, Thaijlaij, Hokthaij*;

SAMARANG.

Aangekomen.

Maart 31--*Ned. brik Cornelia, J. Fredrik, van Batavia, paſſagier, mejufv. Koning.*

April 1--*Chineesche brik Japara, Jong Poat, van Tagal; Amerik. brik Texel, W. A. Rogers, van Batavia.*

— 2--*Arab. brik Fatahalcair, Said Mahomat Bin Semit, van Malacca.*

— 4--*Ned. schip Pamalang, J. Chappil, van Rembang; Amerik. schip North Point, W. Sherington, van Sourabaija.*

— 5--*Ned. brik Elizabeth, J. Robertson, van Sourabaija, paſſagiers, de heer L. Christensen en 2 europische zeelieden.*

Vertrokken.

Maart 31--*Ned. brik Jacoba Aletta, J. Bierman, naar Paccalongang & Batavia, paſſagiers, kapt. Hesselmeijer, luitenants Jongmans, Kirkhoffen en de heer van der Wiel.*

April 2--*Ned. hocker-schip Emerentia, W. Schipman, naar Sourabaija, paſſagiers, luit. koll. Steeling, kapt. Lawick van Pabst en luit. Boferding.*

— 3--*Chineesche brik Gollek, Lim Coeikong, naar Sourabaija, Amboina, Maccasser & Banjermasing; Amerik. schip Perseverance, J. Hodgdon, naar Canton, paſſagier, de heer J. J. Freitas; Ned. brik Nordloh, J. H. Breukemeijer, naar Amsterdam, paſſagiers de heer S. E. D. Morgenstern en vrouw, jonge heer L. J. Ferwerda en mejufv. Elizabeth Croese; Amerik. brik Texel, W. A. Rogers, naar Canton.*

— 5--*Ned. brik Elizabeth, M. Faulhaber, naar Cheribon & Batavia, paſſagiers, de heer A. L. Berghuizen en familie, mejufvrouwen De Lasasie en T. R. Thierbach.*

Schepen liggende ter reede.

Schepen---*Evertse, Pekin*, Brikken---*Johanna Maria, De Goede Voornemens, Helena, Aloija, Jacoba Ambrosina, Hendrik, Geertruida, Johanna, Pieternella, Maxima, Goede Intentie, Maria Charlotta*; Schoeners---*Eliza, Johanna Elizabeth, Dorothea*; Chaloup---*Pamela*; Eng. Schip---*William Nellson*; Portugeesch schip---*Primero Rydo Ryno Unido; de onlangs gestrande portugesche* Brik---*Alinerva*; Amerik. Schepen---*Messenger, Marimack, Patterson*; Dito. Brik---*Ellen Douglas*; Arab. schip *Fattal Rachman, Shaw Allun*; Dito. Brikken---*Fattal Karim, Marsoek, Mansoor Nawar Alie Josoor*; Dito. Chaloup---*Cheribon*; Maleische Brikken---*De Goede Hoop, Gollek*; Dito. Schoener---*Reman Tjitta*; Chineesche Brikken---*Tjiengsoen, De Zwaluwe, Hohien Kimsoen; Maria*; Dito, Chaloup---*Haphin*.

SOURABAIJA.

Aangekomen.

April 4--*Amerik. brik Pocahontas, E. Snow, van Malacca den 17 maart.*

— 6--*Ned. schip Emerentia, W. Schipman, van Batavia den 15 maart paſſagiers, de heer J. Steeling met vrouw en twee kinderen, G. W. G. Baron van Lawick van Pabst en vrouw, een flanqueur voor het 20ste bataillon en de heer Boferding.*

Vertrokken.

April 4--*Eng. schip Neptune, M. Kissock, naar Isle de France; Ned. schip Mercurij, N. J. Jordan, naar Samarang, met Z. M. troepen.*

Schepen liggende ter reede.

Z. M. Korvet---*Venus*; Brikken---*Jacoba Elizabeth; De Maria, Sirene*; Schoeners---*Schildpad, Emma, Calijpso*; Kanonneer-booten No. 16 en 17; drie mast-Kanonneer-boot No. 15; Schepen---*Viganée, L'Esperance, Java, Fortitudo, Jacoba, Rosalie, Vrede & Rust, Race Horse, Magbar, Hapsoen, Emerentia, Kumbang Jatie, Maria Louisa*; Brikken---*Willem Johan, Alert, Ladie Pontianak, Francina, Tiksoeng, Anna, Fattal Carrim, Bagoes Salam, Beeroong, de Hoop, Harriet, Soendie, Tapier, Amazoon, Fannij*; Schoeners---*Rose, Dasher, Phœnix*; Kotter---*de Goede Hoop*; Eng. Schip---*Jessy*, Amerik. Schepen---*Generaal Hamilton, Clide*; Dito. brik *Pocahontas*.

EUROPA.

PORTUGAL.

LISSABON, *den* 16 *september*.

Gisteren is het nieuwe gouvernement geinstalleerd, en in tegenwoordigheid van alle de troepen, welke de bezetting dezer stad uitmaken, en eene menigte volks, geproclameerd. Aan alle zijden hoorde men de kreet opgaan van *leve de Koning*, *leve de Cortes*, *leve de constitutie*, *leve de vrijheid*. Men heeft het geschut gelost en de klokken doen luiden, terwijl de inwoners hunne vreugde over deze gebeurtenis door het verlichten van hunne woningen aan den dag legden; dezelve heeft ook ter beurze eene algemeene tevredenheid verwekt.

Het nieuwe Gouvernement, bestaande uit den Bisschop *Freire*, de Graven *San Payo*, *Resendo* en *Pennafiel*, den Generaal *Azedo* en den heer *Braamcamp*, den zoon, zal zich nu met de regerings-junta, welke door die van Oporto is benoemd, verstaan, ten einde de wijze te beramen, op welke de vergadering der Cortes zal worden bijeengeroepen; aan welke vergadering de zamenstelling van eene constitutie blijft opgedragen.

Men ziet met verlangen berigten uit Rio Janeiro te gemoet, aangaande de wijze, waarop het voorgevallene alhier bij Z. M. den Koning en het Gouvernement in Brazilie wordt opgenomen.

LISSABON, *den* 19 *september*.

Het nieuw constitutioneel bestuur heeft door het verbod, om geene schepen uit den Taag te laten vertrekken, willen beletten, dat zich geenzins buiten Portugal eene zoogenaamde apostosche junta zoude vormen, even als ten aanzien van Spanje, te voren, op Portugeesch grondgebied heeft plaats gehad, hetzelve heeft den heer *Furjas*, lid van het afgetreden regentschap, verlof gegeven, om zich naar Rio Janeiro te begeven, ten einde Z. M. van het gebeurde te onderrigten.

De kapitein, welke de troepen in Lissabon heeft overgehaald, om zich voor de constitutie te verklaren, was officier bij het regiment *Algarve*. Hij nam in den beginne het commando over de gezamelijke soldaten, die zich met hem vereenigden, op zich, doch haaste zich, om het zelve aan den eersten hoofd-officier, die zich uit naam van het nieuw bestuur opdeed, over te dragen, en hervatte het bevel over zijne compagnie.

(*Haarl. Courant.*

SPANJE.

MADRID, *den* 18 *september*.

De Koning geniet steeds de beste gezondheid. Z. M. ontvangt bij zijne wandelingen, de ondubbelzinnigste betuigingen van de liefde en den eerbied des volks; men merkt zelfs op, dat die betuigingen, sedert de laatste gebeurtenissen, hartelijker zijn.

Er zijn maatregelen van veiligheid genomen op dat de toegang naar het paleis van Z. M. aan niemand, dan aan de personen van zijn huis, en aan de beambten der onderscheidene ministers, verleend worde.

De berigten uit onderscheidene provincien hebben eenen maatregel bespoedigd, welke alle vreedzame lieden levendig verlangden, het verbod namelijk der zoogenaamde patriottische societeiten, en, in het algemeen, van alle bijeenkomsten, hetzij geheime, hetzij openbare, in welke men over staatkundige onderwerpen handelt. De generaal *Odonoju* welke in Sivilie kommandeert, had reeds dezen maatregel genomen, zoo als ook de heer *Teran*, politieke chef van Valencia, de clubs zullen op gelijke wijze door geheel Spanje, gesloten worden

Tusschen den Koning en zijne ministers heerscht eene volkomene eensgezindheid. Het proces der rustverstoorders, welke op den 6 dezer gearresteerd zijn, wordt ijverig voortgezet, men verwacht eene voorbeeldige straf, welke alle hoop benemen zal aan hen, die nieuwe onlusten zouden willen stoken.

Uit Andalusie heeft men minder verontrustende berigten, dan die door den laatsten post waren aangebragt, ontvangen. De besmetting laat zich zoo geweldig niet aanzien, als in het afgeloopen jaar.

Het nummer 160 van het dagblad *de Conservateur* is in beslag genomen, als bevattende hoonende uitdrukkingen tegen de koninklijke majesteit. De schrijver zal, volgens een eenparig besluit der junta van censuur, voor de daartoe competente regtbanken vervolgd worden.

In de hoofdstad, alwaar de grootste rust heerscht, is niets nieuws.

De tijdingen, welke uit de verschillende provincien aankomen, zijn zeer voldoende; overal heerschen orde en rust. De tijding van de gebeurtenissen in de hoofdstad, met den grootsten spoed naar de provincien afgezonden zijnde, zoo heeft een iegelijk het gedrag van het gouvernement goedgekeurd en er is meer dan ooit gevoeld, dat orde en gehoorzaamheid aan de wetten de eerste behoefte zoo wel als de eerste pligt der volken is.

Bij een decreet van Z. M. van den 17den augustus, in de gouvernements-courant van den 15den dezer publiek gemaakt, worden de Jesuiten in de geheele spaansche monarchie afgeschaft, en alle de door de cortes voorgestelde artikelen, betrekkelijk het vertrek der tot die orde behoorende vreemdelingen, de terugkeering der Spanjaarden, welke leden van de orde zijn, naar hunne respectieve gemeenten, en een pensioen van 1500 realen aan die genen, welke, sedert 1815, in de orde zijn getreden, goedgekeurd.

In de zitting der cortes van den 27sten, heeft de heer *Martinez de la Rosa*, namens eene speciale kommissie, rapport uitgebragt over verschillende voordragten tot belooning van de zoodanigen, welke voor de zaak des vaderlands geleden hebben. Het door die kommissie ingeleverd concept bestaat uit negen artikelen, waarin de schadeloosstellingen worden bepaald, welke aan de weduwen of kinderen van de, in de gevangenis of in ballingschap, uit hoofde hunner gehechtheid aan de zaak der constitutie, gestorven Spanjaarden, moeten worden toegekend.

Vervolgens is een decreet in zes artikelen in deliberatie gebragt en aangenomen, hetwelk door de kommissie tot de overzeesche zaken was voorgesteld, ten einde eene amnestie aan de dissidenten van Amerika te verleenen. De voornaamste bepaling van dit decreet is, dat er eene algemeene vergetelheid verklaard wordt voor alles, wat, in de provincien van Amerika, op welken tijd die ook in opstand mogen gekomen zijn, met betrekking tot politieke gevoelens, is voorgevallen, mits dat de inwoners de spaansche constitutie erkennen en den eed op dezelve afleggen.

De president heeft vervolgens verklaard, dat de deliberatien over het voorstel van den heer *Oliver*, strekkende, om het spaansch grondgebied als heilig voor de vreemde eigendommen te erkennen, op morgen zouden plaats hebben.

(*Staats Courant.*)

BADAJOZ, *den* 19 *september*.

De omwenteling heeft thans in Portugal haar beslag gekregen en de hoofdstad Lissabon heeft zich voor de constitutionelen verklaard. Het regentschap heeft dezen ommekeer zoo lang mogelijk pogen voor te komen, en heeft ten laatste, bij de aannadering van de junta en het leger van Oporto, de troepen in hunne kasernen doen opsluiten, doch deze maatregel heeft alleen gediend, om de gemoederen der soldaten nog meer in beweging te brengen, zoo dat eindelijk een der kapiteinen van het 16de regiment zijne compagnie deed uitrukken en, in weerwil der bevelen van het regentschap, op het plein Rocio opmarscheren. Hij werd gevolgd door alle de overige troepen, welke zich gezamelijk voor de constitutie verklaarden. Van dat oogenblik verviel het gezag van het regentschap.

De menigte, welke zich met de soldaten op het plein bevond, heeft zelve de nieuwe regering benoemd. Eenige uit dezelve hebben aan den *Juiz di Povo*, welke tot dat einde geroepen was, de personen, welke hun uit hoofde hunner deugden en bekwaamheden het geschikst voorkwamen, opgegeven, en het volk stemde dadelijk, onder een groot gejuich, met deze keuze in.

De kommandanten van de forten op de Taag hebben terstond bevel ontvangen, om geene schepen te laten uitloopen, dan op bevel der nieuwe regering.

De Engelschen, welke zich in Portugal bevinden, zijn tot dus verre geenzins beledigd geworden; men heeft hun verzocht zich niet in het gewoon engelsch uniform in 't openbaar te vertoonen. Tot nog toe verneemt men niet, dat bij deze omwenteling iemand het leven heeft verloren.

MADRID, *den* 21 *september*.

Sedert drie dagen beraadslaagt de vergadering der Cortes over het lot der Spanjaarden, welke in den jongsten Spaanschen oorlog, de zijde van *Joseph Buonaparte* hebben gekozen. De heeren *Torreno*, *Guerra*, *Cepero* en de aarts-diaken *Acosta* hebben met kracht betoogd, dat de staatkunde zoo wel als menschlievendheid vorderde, dat men het verledene zoude vergeten, de gemelde Spanjaarden tering roepen en in het bezit hunner goederen herstellen.

Bij gelegenheid van de beraadslagingen over het dekreet, met betrekking tot de vreemdelingen, heeft een der leden inlichtingen gevraagd wegens een traktaat, 't welk onder den naam van het heilig verbond door het hof van Rusland aan andere Europeesche Mogendheden is voorgedragen. De minister van buitenlandsche zaken heeft daar op geantwoord, dat hij van dit verbond geene kennis droeg.

Een voorstel, om den uitvoer van vee, inzonderheid van Spaansche schapen, gestreng te verbieden, zal nader in overweging worden genomen.

De voordragt, om de majoraten te vernietigen, is thans in alle zijne deelen aangenomen, doch men meent, dat Z. M. zwarigheid zal maken, om dit besluit vooreerst te sanctionneren.

(*Haarl. Courant.*)

KERKELYKE STAAT.

ROME, *den* 18 *september*.

Uit het onderzoek, te Civita-Vecchia, betrekkelijk den opstand der galei-slaven gedaan, is gebleken, dat er in die plaats slechts een veldstuk was, in staat om te kunnen dienen, en dat de patronen der soldaten of geheel zonder kogels, of met kogels van een ander kaliber voorzien waren. Men heeft eene militaire commissie, onder het voorzitterschap van den stads-kommandant, *Falzacappa*, benoemd, om te onderzoeken of zulks uit onachtzaamheid dan uit kwaadwilligheid is voortgesproten. De oproerlingen, die gevat en naar de citadel gevoerd zijn, zullen volgens alle de gestrengheid der wetten te regt gesteld worden.

De hertog *de Gallo*, wiens zending naar Weenen niet is toegelaten, is, van Clagenfurt, te Bologna aangekomen.

(*Staats Courant.*)

BEIDE-SICILIEN.

PALERMO, *den* 27 *augustus*.

De stad Carni heeft hare toetreding aan onze regering, voor de onafhankelijkheid van Sicilie, ingezonden.

Eene stille ongerustheid heerscht in deze stad. De autoriteiten stellen alles in het werk, om de geruchten, welke alhier verspreid worden, tegen te gaan; onder deze geruchten behoort ook, dat deze stad, onder de vergunning van eenige privilegien, van de onafhankelijkheid zou afzien. Alles kondigt echter nabij zijnde belangrijke gebeurtenissen aan. Men neemt het diepste stilzwijgen in acht, wegens de onderhandelingen, welke tusschen onze junta en den generaal *Florestan Pépé*, opperbevelhebber van het napolitaansche leger, hetwelk zich in onze nabijheid bevindt, moeten hebben plaats gehad.

NAPELS, *den* 6 *september*.

Onder de Sicilianen, welke het fanatismus der onafhankelijkheid trachten te verspreiden munten vele dames uit, en wel de prinsessen *Catalde*, *Paterno* en *Carmolo*, benevens de baronnessen *Villafranca*, *Paterno* en *Aceto*.

De prins *Catalde* heeft de expeditie tegen Caltanisetta, en de baron *Micichi* die tegen Trapani, welke volkomen mislukt is, gekommandeerd.

De gruwelen, welke bij die gelegenheid gepleegd zijn, gaan allen geloof te boven. De beruchte capucijn *de Montreale* is in persoon bij het bestormen van Caltanisetta tegenwoordig geweest, en de Jezuiten van Agrigenti hebben tot de vereeniging van die stad met Palermo het hunne toegebragt. Alzoo hebben zij zich, zegt de officiele courant van Napels, aan eene nieuwe misdaad schuldig gemaakt.

den 12 *september*.

Men verzekert, dat de telegraaf de onderwerping van Sicilie komt aan te kondigen.

Zie hier hetgeen ons uit het kwartier van Caltagirone, in dagteekening van den 31sten augustus, wordt geschreven:

„ De tijding van het binnen rukken van den kolonel *Costa*, te Caltagirone, heeft eene zoodanige verandering in de zaken te weeg gebragt dat alles, wat zich op eenen fellen tegenstand had voorbereid, zich aan de vrees heeft overgegeven, zoodra de dwaling, waarin men verkeerde, bekend was.

„ De verkeerde maatregelen van de, te Palermo, georganiseerde guerillas hebben het volk de oogen geopend, dewijl deze militie, zonder bestuur of teugel, de velden verwoeste, de woningen vernielde en de menschen vermoordde.

„ Eene kortstondige organisatie van legers, van militaire divisien en staven had de grootste werking gedaan. Men dacht niet, dat er een napolitaansch leger op marsch was, veronderstelde de sterkte van hetzelve minder aanzienlijk, en miskende de krijgstucht der troepen.

„ Caltagirone verwekte, uit hoofde van de aldaar betoonde geestdrift, het ontzag van de helft van Sicilie. Drie duizend man waren gewapend en meer dan genoegzaam van ammunitie van allerhanden aard voorzien. Eene bende van honderd vijftig palermitanen, onder bevel van den baron *Sambuci*, zwaaide de fakkel van tweedragt in de stad. Deze geheele vertooning van magt is, bij het lezen der dagorde van den kolonel *Costa* in rook verdwenen. *Sambuci*, den angst der inwoners bespeurende nam de vlugt, en toen erkenden de inwoners van Caltagirone hunne dwaling; ten twee ure des morgens riepen zij de bescherming van den kolonel *Costa* in.

„ De bode kwam, op omtrent eene mijl afstands van de stad, op het oogenblik, dat de kolonel zijne troepen tot den aanval in slagorde schikte, in het leger aan. De troepen hadden de beste houding en waren met eene uitmuntenden geest bezield. De aankomst van de boodschap veranderde weldra de geestdrift in spijt.

„ Den 29sten des morgens, kwam de kolonel voor Caltagirone aan. Een iegelijk vroeg den vrede met luider stemme. De bisschop, van de edelen der stad verzeld, ging den kolonel Costa, te gemoet, dewelke met de aan zijnen rang verschuldigde eerebewijzen ontvangen werd.

„ Dit schouwspel had den grootsten invloed op den geest der talrijke inwoners, welke de kolonel, zoodra hij de stad was binnen getrokken, ontwapend had. Er werden vervolgens registers geopend, op dat een iegelijk zijne onderwerping aan het gezag des wettigen Konings daarin zou aanteekenen. Na verloop van vier en twintig uren, zag men deputatien van Piazza, Vessini, Terranove, Mirabella en andere plaatsen aankomen.

„ De generaal Abela, welke, ten gevolge van de oneenigheden, die hij met zijne onderhoorigen gehad heeft, gekwetst is, bevindt zich tegenwoordig te Palermo. Zijne bende is het, welke, te Mistreta, de grootste ijsselijkheden gepleegd hebbende, de inwoners tot wanhoop heeft gedreven. Deze hebben de wapenen opgevat en honderd en vijftig dier roovers gedood.

(*Staats Courant.*)

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 5 october.*

Men ontvangt steeds de gunstigste berigten aangaande de gezondheid van de Hertogin van Berrij en van haren zoon. H. K. H. verlangt, dat de Fransche armee als getuige bij den doop vertegenwoordigd zal worden, en dat de jonge Vorst, welke het eerste levenslicht als 't ware in tegenwoordigheid van de nationale garde heeft gezien, onder derzelver bijzondere bescherming zal worden gesteld. Op last van Z. M. worden rijkelijke almoezen aan behoeftigen uitgereikt.

Niet alleen in de hoofdstad, maar ook in de departementen is de tijding van de verlossing van H. K. H. de Hertogin van Berrij van eenen zoon met veel blijdschap, ja met geestdrift ontvangen. De zeldzame tegenwoordigheid van geest en de moed, welke de Vorstin, in de eerste gewigtige oogenblikken der verlossing, heeft aan den dag gelegd, hebben hare waarde in de denkwijze van verre weg de meeste Franschen allezins verhoogd, doch de onpartijdigen zien met veel leedwezen, dat eene zoo gelukkige heugelijke gebeurtenis, welke uit den aard der zaak moest dienen, om haat en tweedragt te verminderen, voor als nog deze heilzame uitwerking niet schijnt te hebben. Zoo aan den eenen kant de anti-liberalen zich, en niet geheel zonder grond, hebben beklaagd over de bijzondere koelheid, waarmede eenige liberalen de belangrijke tijding in hunne dagbladen hebben aangekondigd; eene koelheid, welke bij achterdogtigen een kwaad vermoeden omtrent hunne welmeenendheid deed onstaan, is het aan de andere zijde maar al te zeker, dat de anti-liberalen, het zij in geschriften, het zij in adressen aan den troon, bewoordingen gebruiken, welke meer haat dan zuht tot eendragt aanduiden, en welke allezins strijdig zijn met de denkbeelden eener constitutionele regering, gelijk door 's Konings wijsheid in Frankrijk is ingevoerd en naar welker geest de jonge Vorst zijne opvoeding zal behooren te erlangen. Met genoegen heeft alzoo het grootste gedeelte der natie het adres van den waardigen Barbé Marbois, den president van de Rekenkamer, vernomen, waarin deze Z. M. betuigt, te wenschen en te verwachten; „ dat de telg en nakomeling van zoo vele Koningen, op zijne beurt sterk moge worden door wijsheid en deugd, en een waarborg voor die vrijheden, welke Z. M. als den vasten grondslag van zijn troon beschouwt."

den 10 october.

Heden loopt het gerucht, dat te Saumur vergaande ongeregeldheden zouden hebben plaats gehad en dat de komst van den liberalen gedeputeerden B. Constant daar aanleiding toe zoude hebben gegeven. Men wil, dat een maaltijd, welke ter zijner eere zoude worden aangeregt, is afgezegd; dat bij deze ongeregeldheden onderscheidene lieden gekwetst zouden zijn, en dat de heer Constant, door gend'armes verzeld, deze stad heeft verlaten. Nadere berigten zullen de ware toedragt der zaak moeten doen kennen. Sedert lang hebben de dagbladen aangekondigd, dat de heer Constant voornemens was het departement van de Sarthe, 't welk hij vertegenwoordigt, te bezoeken, ten einde zich van deszelfs belangen en behoeften te doen onderrigten.

den 16 october.

Men meldt uit Saumur, dat het openbaar ministerie reeds onderzoek doet naar het gebeurde op den 7 en 8 october. Het blijkt, dat alleen de komst van den heer Constant het voorwendsel tot den opstand is geweest en dat hij de stad slechts wilde doortrekken, ten einde zich herwaarts te begeven; dat men geen oogmerk heeft gehad hem op een maaltijd te noodigen. Men verzekert, dat bij deze wanorden verscheidene personen het leven zouden hebben verloren. Van den anderen kant verzekert men, dat de minister van oorlog den kommanderenden generaal van de divisie last heeft gegeven, om het gebeurde te onderzoeken. Het schijnt, dat de jonge lieden van den rijschool steeds verdeeld van gevoelen zijn geweest, en dat de zucht van eenige hunner, om den gedeputeerden Constant aan te randen, door andere is afgekeurd, terwijl het ook is gebleken, dat bijna de geheele bevolking zich tegen de eerstgenoemden heeft verklaard.

den 21 October.

De brief van den liberalen gedeputeerden B. Constant wegens het gebeurde te Saumur, is thans het onderwerp der algemeene gesprekken. Hij maakt melding van de bijzonderheden, welke hij heeft bijgewoond, en vermeldt alzoo niets van de personen, die bij deze gelegenheid gekwetst, of zoo andere nog steeds verzekeren, gesneuveld zouden zijn. Hij verzekert met 15 personen, waaronder de procureur des Konings, het middagmaal te hebben gehouden bij den heer Fleury, een gewezen militair; dat op het einde van den maaltijd eenige jonge lieden van de rijschool, voor de vengsters van den heer Fleury, kreten hebben aangeheven, welke in Nimes, Avignon en Toulouze de voorteekens zijn geweest van moord en doodslag; dat eene bezending van de rijschool den heer Fleury wel is waar te kennen heeft gegeven, dat het grootste gedeelte der kweekelingen het gedrag van hunne makkers afkeurde, doch dat dezelve niettegenstaande dezelfde bedreigingen in den nacht herhaald werden, zoo dat de overheid het geraden oordeelde gens'd'armes voor het huis te plaatsen. De heer Constant verzekert verder, dat den volgenden dag eenige jonge officieren in het huis van den heer Fleury zijn gedrongen, hem hebben gelast de stad Saumur onverwijld te verlaten; dat hij echter het onredelijk gebod van deze baardelooze praetorianen, gelijk hij zich uitdrukt, onverschillig en met verachting heeft aangehoord, en daar hij niets van de inwoners te vrezen had, de stad zeer vreedzaam heeft doorgewandeld.

Vervolgens heeft de genoemde gedeputeerde, volgens zijn opgave, het middagmaal gehouden met 12 à 15 personen bij den heer Herault, even als de heer Fleury, een vermogend en geacht ingezeten. Des avonds vereenigden zich eenige militairen op de openbare wandelplaats en begonnen ongewapende menschen te mishandelen; zij omringden aldadelijk het huis van den heer Herault, onder het geroep, dat noch hij, noch de heer Constant levend uit hetzelve zouden komen; sommige poogden door de voordeur, andere van achteren in het huis te breken.

De heer Herault verzocht den heer Constant zijn huis te verlaten, doch deze meende, hoe smertelijk hem zulks ook viel, aan dit verzoek niet te mogen voldoen. Men bepaalde zich alzoo met mevrouw Herault, welke zeer ontsteld was, in zekerheid te brengen. Langer dan een uur waren de aanvallers bezig met de deur, die gelukkig zeer sterk was, open te breken, steeds de kreet aanheffende van *leve de Koning; den dood voor de liberalen, voor Constant;* tot dat eenige andere jonge lieden uit de stad, welke zich inmiddels van wapenen hadden voorzien, het huis ontzetteden en de militairen verdreven.

De nationale garde kwam daarop in het geweer en de onderprefect, de procureur des Konings, de maire, de commandant verschenen ten huize van den heer Herault en verzekerden de anwezigen, dat de bevolking der stad onschuldig was aan het gepleegd geweld, en dat men hetzelve alleen verschuldigd was aan een klein aantal roekelooze jonge lieden. De heer Constant roemt ten hoogsten het kloekmoedig gedrag van een der adjuncten van den Maire.

Het overige van den brief behelst vrij scherpe aanmerkingen aangaande het stelsel, 't welk de hooge regering, waar van de minister een deel uitmaakt, heeft aangenomen. Hij eindigt aldus: „ Wij moeten weten, of Frankrijk zal geplaatst worden onder het juk van bevoorregte *Janitsaren;* sedert acht maanden schijnt het rijk dezer *Janitsaren* zich te vestigen; zij hebben reeds een minister (den hertog *Decazes*) met geweld van de zijde des troons gescheurd; zij hebben de gedeputeerden der natie reeds op de straten van Parijs vervolgd en mishandeld; zij bedreigen thans de vrienden van het charter tot in het hart der gewesten."

(*Haarlemsche Courant.*)

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN, *den 29 september.*

Een brief van Lima, van den 9den julij gedagteekend, behelst het volgende:

„ Wij zijn tegenwoordig zeer rustig en in een voorspoedigen staat; ofschoon onze handels operatien niet zoo levendig zijn, als die wel konden wezen, indien wij niet zoo waakzaam moesten zijn, en verpligt, om eene groote land- en zeemagt te onderhouden, ten einde tegen de zinneloze ontwerpen van onze naburen van Chili op onze hoede te zijn. Het is daarom, dat wij verlangen, dat zij eenmaal mogen komen; wij zijn zoo wel voorbereid, dat zulks een einde aan de zaak zou maken, en wij onze bezigheden zouden kunnen hervatten. De aanval, welke *Cochrane* en de Chiliaansche insurgenten, na het gevecht van Valdivia, op de eilanden van Chiloe hebben gedaan, is voor hen eene les geweest. Zij zijn door de dappere inboorlingen terug gedreven, en hebben groote verliezen ondergaan, voornamelijk van engelsche officieren, welke de detachementen, die geland zijn, geleidden."

In een brief van St. Jago, van den 30sten julij wordt het volgende gemeld: „ Wij vernemen uit eene goede hand, dat *Bolivar*, welke van het nieuw gouvernement den rang van luitenant-generaal heeft bekomen, en voor zijne officieren het behoud van hunne respective rangen heeft verkregen, met *Morillo* eenen wapenstilstand voor drie maanden heeft gesloten."

(*Staats Courant.*)

den 30 september.

Bij de verkiezing van den nieuwen Lord Major van Londen, hebben de Ministerielen geenzins de overhand gehad. De bekende opposant Thorp en de vriend der koningin Wood waren de *Aldermans*, die al dadelijk als kandidaten werden geproclameerd. De heethoofdigsten deden moeite om Wood te doen benoemen, doch zulks is mislukt en Thorp heeft de meeste stemmen bekomen.

Volgens een dagblad van Plijmouth moeten onder het 90ste regiment infanterie van linie eenige teekenen van misnoegen zijn ondekt, welke betrekking hadden tot de zaak van de koningin. Men wilde, dat de manschappen van dit regement zich sterk voor H. M. hebben verklaard; zulks heeft aanleiding gegeven tot een rerpertelijk onderzoek, waarvan echter de bijzonderheden allezins geheim worden gehouden.

Lord Liverpool is door de oppositie verzocht geworden te verklaren: of hij kennis droeg van de wapening van Oostenrijk tegen Napels; of Engeland verzocht was geld en troepen daartoe te geven? of Engeland andere Mogendheden had aangemoedigd, om in de belangenen van onafhankelijke natiën tusschen beide te komen? Zijn Lordschap heeft gezegd, dat Groot-Brittannie *voor als nog* zich niet met de zaken van Napels dacht te bemoeijen en geen Gouvernement tot dat einde had aangemoedigd; dat echter de handelwijze van Groot Brittannie in het vervolg en bij andere omstandigheden nog niet bepaald was, en dat deze Mogendheid niet gehouden was hare denkbeelden te uiten, omtrent het gedrag van andere Staten, al ware derzelver staatkunde verschillende van die van Engeland.

Haarl. Courant.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM, *den 11 october.*

In het athenæum dezer stad werd, heden op den middag, plegtig de nagedachtenis gevierd van den hoogleeraar Mr. *Hendrik Constantijn Cras*, door deszelfs leerling en ambgenoot, den hoogleeraar Mr. *David Jacobus van Lennep*, in een voortreffelijk latijnsch gedicht, waarin de diepe treurtoon en hartelijke hulde uitnemend werden afgewisseld. Was deze gedachtenisviering belangrijk, niet minder was de avond hieromtrent gewigtig. In de gehoorzaal der maatschappij *Felix Meritis* was het spreekgestoelte met zwart behangen en eene zeer talrijke schaar van toehoorders, waar onder gecommitteerden uit het stads bestuur en de aanzienlijkste collegien met andere genoodigden, bijzonder zeer vele leerlingen van den hoogleeraar *Cras*, vervulde de zaal. Hierna trad de meestgeliefde leerling en vriend van den overledenen, mr. *J. M. Kemper*, thans hoogleeraar te Leiden, weder aan het athenæum alhier, op, en schetste, in eene allezins doeltreffende lijkrede, de lotgevallen en verdiensten van zijnen leermeester, wordende vervangen door den dichter mr. *R. H. Arntzenius*, die, in eenige korte maar zeer roerende dichtregels, daarna opregte hulde toebragt aan zijnen overledenen leermeester en vriend.

De geheele plegtigheid werkte uitnemend mede tot aanwakkering van die ongeveinsde hulde aan ware verdiensten, welke, alleen door deugd en ijver verkregen, dezer dagen zoo te regt aan de onvergetelijken *Cras* van harte is toegebragt door de edelste burgers van deze stad, waar wetenschappelijke roem zich, ondanks dit verlies, uitnemend handhaaft, ja meer en meer uitbreidt.

De verdienstelijke hoogleeraar *G. Vrolijk*, *medicinae doctor*, *hoogleeraar in de kruidkunde*, *ontleedkunde*, *verloskunde en phijsiologie* aan het athenaeum alhier, is, op deszelfs verzoek, honorabel ontslagen van dat gedeelte van zijn hoogleeraarschap, hetwelk niet tot de verloskunde en kruidkunde behoort, en hebben Heeren Burgemeesteren, op het aan Hun Ed. Achtb. daartoe gedaan voorstel, benoemd tot hoogleeraar in de *phijsiologie*, *ontleedkunde en heelkunde* aan het athenaeum, den heer *Hendrik Bosscha*, *geneesheer en vroedmeester* alhier.

(*Staats Courant.*)

BRUSSEL, *den* 15 *october*.
De Koning is, van het kamp van Turnhout terugkomende, gisteren, ten 7 ure des avonds, alhier gearriveerd. Het rijtuig van den Koning is het eerst door de Wilhelmspoort gereden, waarvan de bestrating pas twee uren te voren was geëindigd. Dit gedenkstuk, dat aan het eerste binnenkomen van Z. M. te Brussel doet herdenken, is alzoo op de meest overeenkomstige en voldoendste wijze ingewijd geworden.

AMSTERDAM, *den* 17 *october*.
Gisteren avond heeft het genootschap voor *Uiterlijke Welsprekendheid*, door meer dan zeventig onzer eerste beminnaren van de dicht- en tooneelspeel-kunst, ter dezer stede opgerigt, deszelfs tweede vergadering gehouden.

Na dat de heer mr. *S. Iz. Wiselius*, als voorzitter, de werkzaamheden had geopend met een vertoog over de tooneelspeel-kunst, gaven verschillende kweekelingen des genootschaps, onder het geleide van mevrouwe *Grevelink*, geb. *Hilverdink* en den heer *Jelgerhuis*, proeven van hunne vorderingen in die verhevene kunst, allezins tot genoegen der vergadering, die door een' aanzienlijken vrouwenkring werd bijgewoond en opgeluisterd, terwijl, door allen, de welverdiende hulde aan voornoemde vrouwe werd toegebragt voor den onvermoeiden ijver, waarin zij, zoo door medewerking, als eigen voorbeeld, nieuwe bewijzen heeft gegeven van haar uitmuntend kunstvermogen.

GRONINGEN, *den* 21 *october*.
Vier dagen voor de volle maan, des avonds tegen 6 ure, trok de maan voorbij de planeet Jupiter, in het Zuid-Oosten, en bedekte de planeet geheel voor ons oog. Kwartier na 6 ure kwam dezelve weder te voorschijn, op den west-bovenkant der maan, en stond eenigen tijd, met eenen schitterenden glans, onmiddelijk schuins boven het hoofd derzelve, een verschijnsel, hetwelk nog zeldzamer voorkomt dan eene zon of maan-eclips.

LEIDEN, *den* 25 *october*.
Op den 23sten dezer, is, in de nabijheid van deze stad, bij de herberg *de Vink*, door commissarissen over den nieuw aangelegden straatweg, van Rijswijk en de Hoornbrug af, door Voorburg, Voorschoten en de stad Leiden, naar Amsterdam en Utrecht, de laatste steen aan dat werk gelegd, zoo dat de gemelde weg van heden af open is en kan worden bereden.

(*Staats Courant.*)

OOSTENRIJK.

WEENEN, *den* 19 *september*.
De vertrouwelijke nota over het te Napels voorgevallene, welke het oostenrijksche hof, door deszelfs ministers, aan de verschillende Duitsche hoven heeft doen geworden, is van den navolgenden inhoud:

„De laatste in het koninkrijk van Napels voorgevallen gebeurtenissen hebben, met meer kracht en baarblijkelijkheid, dan eenige dergelijke vroeger voorgevallen gebeurtenis, bewezen, dat, zelfs in een' met orde en wijsheid bestuurden Staat, bij een vreedzaam, ingetogen en met deszelfs gouvernement te vrede volk, het vergift der revolutionaire secten de geweldigste schokken en de onverwachtste ontknooping kan te weeg brengen. Want het is volkomen bewezen, dat alleen de heimelijke aanslagen der Carbonari's, zonder schijnbaren aanstoot, of eenig schijnbaar voorwendsel, deze oproerige bewegingen hebben veroorzaakt, dewelke Z. M. den koning van Napels, in een angstig en kommerlijk oogenblik, bewogen hebben, om het rijksbestuur neder te leggen, de bestaande regeringsmagten te ontbinden, en eene aan zijn land vreemde staatsregeling af te kondigen, welke, zelfs in het land harer geboorte, den toets nog niet heeft doorgestaan, of met andere woorden gezegd, om regeringloosheid als wet af te kondigen. De Keizer is overtuigd, dat deze onverwachte gebeurtenis den levendigsten indruk bij alle duitsche hoven zal verwekt hebben. Hoogstdezelve verneemt, door een opmerkenswaardig voorbeeld, hoe gevaarlijk het is, de werkzaamheden der geheime genootschappen, en de zamenzweringen, welke zij in het duister smeden, met onverschilligheid aan te zien, en in hoe verre de duitsche vorsten, wijselijk, waakzaamheid en gestrenheid tegen de eerste kenteekenen van dergelijke misdadige pogingen hebben in het werk gesteld.

„De belangen van Z. M. den Keizer zijn bijzonder in deze noodlottige gebeurtenissen betrokken, uit hoofde zijner staatkundige en bijzondere relatien, zijne naauwe bloedverwantschap met verscheiden vorstelijke huizen van Italie, en van de geografische ligging zijner staten. De, in 1815, onder garantie van alle de Mogendheden van Europa bepaalde politieke toestand van zaken stelde den Keizer tot natuurlijken bewaker en beschermer der publieke rust in Italie. De Keizer heeft stellig besloten, om dezen gewigtigen pligt te vervullen, om, van zijne grenzen, en van zijner naburen, alle bewegingen tot verstoring der orde te weren, om generlei aanmatiging op de, bij de traktaten, aan de Italiaansche vorsten verzekerde regten en betrekkingen te dulden, en om, indien wettelijke en administrative maatregelen niet voldoende zijn, de krachtdadigste middelen te baat te nemen, ten einde hun eene genoegzame bescherming te verzekeren.

„Gelukkiglijk strekt de tegenwoordige toestand der Europeesche Mogendheden, en de geest van vrede, die hen bezielt, ten waarborg, dat deze maatregelen geene aanleiding, noch tot politieke vijandelijkheden, noch tot eenen oorlog tusschen de Staten, zal geven. Indien Z. M., niettegenstaande zijne algemeen erkende billijkheid en goedheid, geene andere toevlugt, dan tot dat volstrekt noodzakelijk geworden uiterste kon nemen, zou men zulks nimmer tegen eene wettige magt, maar alleenlijk tegen gewapende weerspannelingen in het werk stellen.

„Maar zelfs in dat geval, waarvan de Keizer niet dan met de grootste smart de mogelijkheid veronderstelt, zou Z. M. de onmiddelijke hulp en bijstand zijner Duitsche bondgenooten niet inroepen. De tot bewaring der rust en orde in Italie noodige maatregelen zijn geheel en al buiten den bepaalden kring der medewerking van het Duitsche bondgenootschap; en wel verre van zich te verwijderen van deswege vastgestelde grondbeginselen, is Z. M. integendeel bereid tot alle pogingen en opofferingen, om, met den meesten nadruk, het geval dezer medewerking, en al het daaruit voortspruitend gevaar, der grenzen van het gebied van dit bondgenootschap te verwijderen. Maar het is daarentegen van gewigt, en zeer wenschelijk, dat terwijl Oostenrijk deszelfs zorg en magt tot eene zoo heilzame en zoo algemeen nuttige onderneming bezigt, hetzelve, met volkomen zekerheid, op eene onveranderlijke kalmte in het inwendige van Duitschland kan rekenen.

„Welke zorgen Z. M., thans of in het vervolg, ook in het geval kan zijn, aan de zaken van Italie te moeten besteden, zal Z. M. met niet minder belangstelling, die van Duitschland ter harte nemen, en zijne pligten als lid van het bondgenootschap in den volsten zin vervullen. Doch het strekt Z. M. tot groot genoegen en tevredenheid, te kunnen verzekeren, dat er voor ons gemeen vaderland niets te vreezen zal zijn, zoo lang de Duitsche hoven geleid zullen worden door het levendig gevoel der pligten, welke de hagchelijke toestand, waarin zich de politieke wereld thans bevindt, hun oplegt, mitsgaders door dien geest van eendragtige standvastigheid en wijsheid, welke zich zoo klaar en duidelijk bij de laatste onderhandelingen te Weenen heeft geopenbaard, en welke, zelfs na derzelver afloop, eenige der voornaamste Duitsche Gouvernementen met zoo veel waardigheid hebben aan den dag gelegd. Groote roem is aan Duitschland voorbehouden, indien hetzelve, in de voorzigtigheid en stand vastigheid van deszelfs Souvereinen, in het behoud van de bestaande grondwetten, in den goeden geest van deszelfs volkeren, en in den vermogenden waarborg van het bondgenootschap, de middelen en krachten vindt, die hetzelve noodig heeft, om, te midden der stormen van den tegenwoordigen tijd, welke alles met verwoesting dreigen, deszelfs inwendige rust, wettige instellingen, onafhankelijkheid, waardigheid en aloud karakter te behouden. Z. M. is overtuigd, dat geen zijner doorluchtige bondgenooten ongevoelig voor dezen roem zal zijn, en hoogstdezelve zal zich eenmaal gelukkig rekenen, van insgelijks daaraan deelachtig te zijn geweest, zich zelven de getuigenis kunnende geven van geenerlei poging of opoffering om een zoo groot en vereerend oogmerk te bereiken, verzuimd te hebben."

De brief, bij welken de graaf *van Golowkin*, minister van Rusland bij ons hof, eenen pas geweigerd heeft aan den prins *Cimitile de San-Severino*, door het nieuw Gouvernement van Napels benoemd tot ambassadeur bij het hof van Petersburg, en die zich reeds sedert drie weken alhier bevindt, luidt aldus:

„Mijn prins, ik haast mij, u te berigten, dat ik de orders heb ontvangen, die ik aan mijn hof gevraagd had betrekkelijk de buitengewone zending, van welke gij mij, in uwen brief van den 31sten augustus, het verlangen betuigde, om u kwijten. De Keizer, mijn meester, is met zijne doorluchtige bondgenooten vereenigd, door de trouw der traktaten, door eene onschendbare vriendschap en door een vertrouwen, hetwelk des te inniger is, daar het herstel der maatschappelijke orde, welke de eerste beweeggrond was van dat verbond, daarvan thans het wezenlijk doel uitmaakt. Zijne Keizerlijke Majesteit kan in geenerlei geval zich van den regel verwijderen, die hem door zijne pligten is voorgeschreven. Eike afzonderlijke stap, elke houding welke den minsten schijn hebben zou van zich een regt van eerste handeling te willen aanmatigen, zou eene afwijking zijn van dien regel, welke alleen de geheele staatkunde van het keizerlijk kabinet bestuurt. Z. K. M. zou zich minder dan ooit eene zoodanige afwijking veroorloven, omtrent een voorwerp van zulk een hoog en algemeen belang, als de werkelijke staat van zaken in het koningrijk der Beide-Sicilien is. Dezelve levert al te veel gronden op tot bedenkingen, te zamen en met eene volkomene overeenstemming gemaakt, tusschen de waarborgers van de orde in Europa, dan dat de Keizer zou kunnen besluiten, om de gevolgen van eene eenparige deliberatie vooruit te loopen. Het is ten gevolge van deze beweeggronden, dat ik de eer hebbe, mijn prins, u te berigten, dat de Keizer mijn meester, noch in den diplomatieken vorm, noch zelfs op eene vertrouwelijke wijze, de zending kan erkennen, met welke gij van wege uw Gouvernement bij Z. Keiz. M. belast zijt. De kennis, die ik de eer gehad heb met u, mijn prins, te maken, verzekert u van de aanspraak op de personele gevoelens van welke ik u hier de uitdrukking aanbiede, met de verzekering van mijne bijzondere hoogachting.

„Weenen, den 8sten september.

„*De graaf* VAN GOLOWKIN."

(*Staats Courant.*)

MENGELINGEN.

OVER DE VRIENDSCHAP.

Ja, ik wil mijne stompe pen nog eens verslijten, ter luimige behandeling van een onderwerp, dat mij, door de valsche uitleggingen, die het al te dikwerf, in de laatste tijden, ondergaan heeft, schier ten walg is geworden. Ik wil spreken over eene mannelijke hoedanigheid van groote zielen; doch die, door de zucht tot naboorsing van rampzalige comedianten, het mom eener verwijfdheid heeft aangenomen, welke den hartigen man doet blozen, indien men hem dezelve, in eenige bijzondere betrekking, toeschrijft. Ik wil over de vriendschap spreken. Ik zal het onderwerp niet ontwijden, noch door den grooten hoop natevolgen van hun, die met den naam dweepen, zonder met het ontzenuwd hart zich tot de zaak te kunnen verheffen, laf worden.

Vriendschap? — o Weg van hier, gij, die den naam op den voorgrond stelt, om dien eene rol in het, bij uzelven opgestemde blij- of treurspel van uw verder leven te doen spelen! — Vriendschap? — Neen, haar zelve onbewust, moet zij, door zucht tot mededeeling, door de ontmoeting en gedurige opmerking van mannelijke eigenschappen en deugden, door de aanschouwing van een volmaakt geheel in een' ander', opluiken. Weg van hier, wie zich dwingt, om haar in zijnen boezem te zaaijen; zij moet bij toeval van buiten daarin gezaaid worden. Zij is geene tuin-, maar eene veldbloem; of, om haar meer harer waardig aftebeelden: — zij is geen perzikkenboom, maar een eik, die in het wild wast en daardoor inwendig kracht en uiterlijk standvastigheid verkrijgt.

Wij beleven de eeuw van den schijn. In voorgaande tijden was dit anders. Toen zocht men de gerealiseerdste degelijkheid; — misschien *toen* het *laatste* uit *overvloed*, *thans* het *eerste* uit *gebrek*. Ik heb er niets tegen, om met het werkelijke steeds het ideale te verbinden; maar beginnen wij zoch altijd van het wezenlijke, en laten wij dan trachten hetzelve door het ideale te verheffen en te polijsten! Dit zij en blijve dan ons ideaal; maar nooit worde het de stoffe, die wij verwerken.

Doch ik word reeds warm. Ik moet mij matigen. Wie zoude mij verstaan, indien ik zoo ongeregeld voortging, gelijk ik begon?

Wat is dan vriendschap? Is zij *denken*, *gevoelen* of *handelen*? ... „Denken? Neen; de vriendschap *denken* is zoo min haar *bezitten*, als de „*bloote voorstelling* van goud iemand verrijkt." En echter, wat is de modevriendschap van de jonge heeren *du bon ton* (immers bestaat er een *bon ton*, niet alleen in de kleeding en uiterlijke zeden, maar ook in de beginselen en wijzigingen van gevoel, die men voorwendt?) — wat vraag ik! is dit dweepen met en over de vriendschap, waarbij deze laatste als in een wolk van hartvereenigings-*parfum* wegsmelt, anders, dan zich de vriendschap (en wel onder de jammerlijkst misvormde gestalte) voorstellen? Wat is dit anders, dan zich tooneelen van vriendschap voor den geest halen, waarbij de mannen meisjes worden, en liefkozingen, omarmingen en gearmde wandelingen, over het *pro lubitu* hobbelig of effen levenspad, *daden* ver-

(*Vervolg in het Bijvoegsel.*)

BIJVOEGSEL DER BATAVIASCHE COURANT.

ZATURDAG, *den 14den* APRIL, 1821.

(*Vervolg der Courant.*)

vangen? . : . o Gij, verwezenlijkte en waarachtige vriendschappen der oudheid! die vriendschapsleer heot gij niet gepredikt. Neen: vriendschap leeft in echt gevoel en wordt van zelven daad, zoo als vuur van zelven verwarmt.

Hoe ontstaat vriendschap? . . . In den regel, bij onze moderne DAMONS en PITHIASSEN, dus: de jonge heer leest een roman, waarin EDWINA (van welke men niet begrijpen kan, waarom hare ouders haar, in haren burgerkring, niet liever MIETJE of KEETJE genoemd hebben) de pastei is, op welks onzigtbaren inhoud (hoewel opgewekt door geur en smaak van de oogelijke uitwendige korst) de jonge heeren EDWIN en ALDOBERT (wier vaders en grootvaders echter FRANS en DIRK heeten) verlekkerd raken. Ten gevolge daarvan worden de benoemde heeren zeer verstrooid van gedachten, zien alle de andere schotels over het hoofd en gluren bestendig naar het voorwerp hunner begeerte. Nu is er een andere gast, die, min mijmerend, meer aanwezig van geest, de handen naar de pastei uitstrekt. Daar komen plotselijk de Heeren tot hun zelven, geven verschrikt eenen gil en verraden dus onderling aan elkander hun geheim. Nu begint het zielroerend tooneel. „ EDWIN!" zegt ALDOBERT: „ gij zult „ haar hebben..." „ Neen gij, ALDOBERT!" roept de ander, en daarop gaat het aan een opdringen, bezweren, knielen, lamenteren en gestikuleren, waarmede men ruim zoo veel tijd en gelegenhid verspeelt, als het gansche, van binnen veelligt aangebrandde geregt waard is, en dat niet dan door eenen *Deus ex machina*, die den onoplosbaren knoop doorhakt, ten voordeele van PIETER of PAULUS.... (EDWIN of ALDOBERT, meenen wij) kan worden uitgewezen. Maar ook nu nog maakt deze, in zijne eenzaamheid, komplimenten, en vertelt, ruim zoo heldhaftig als welgemeend: „ dat hij eer het hachje er „ bij wil inschieten, dan gulzig iets te verzwelgen--- „ waarvan toch ook zijn PIETER nu geen genot „ meer kan hebben." En dit vinden dan onze jonge heeren zoo hartroerend en fraai, dat hun leven een doode dorre zandwoestijn voor hen wordt, indien zij die lamentable comedie niet eens kunnen nabootsen.

De eerste zorg is dus: daartoe een *facheux* of *égalemem enragé second* te vinden, *et puis on cherche un troisième, soit chose ou personne, soit action ou matière de discours perpetuel, soit quelque chose de reël ou d'imaginaire.* Nu, tot dit alles behoeft men ook de geheele wereld niet rondtereizen. Wie *menschen* zoekt, mag veelligt de lantaarn van DIOGENES noodig hebben; *vrienden* kan men op den helderen middag vinden; want de jonge heer raakt klaar op de eerste danspartij, die hij bijwoont. En dat is ook zoo vreemd niet, als het wel schijnt. De jonge heer, als een zeer *gewoon* mensch, leest een roman en vindt er iets *ongewoons* in, dat hij den diepen zin daarvan zoo geheel vat en gevoelt, als of menschen iets schrijven zouden kunnen, wat niet op menschen, op iederen mensch, die maar heeft leeren lezen en het proza zijner moedertaal begrijpen, indruk moet maken, gelijk het uit den mensch, uit den meer of min goed of kwalijk gestemden mensch, genomen is. Jongman! de auteur heeft geene godspraken, maar uwe ligt ontvlambare verbeelding tooit zijne schilderingen *voor u* tot orakelspreuken op. En meent *gij* hier nu den steen der wijzen te hebben gevonden? Zal ieder andere van uwe jaren, die slechts behoorlijk van natuur georganiseerd is, (dat heet: zijne vijf zinnen en den questieusen zesden daarbij bezit,) dien niet ook vinden? Gij verstaat dien schrijver zoo *duidelijk*; hij schijnt zoo geheel *voor u* geschreven te hebben; doch dit is niet alleen *bij u* zoo, maar bij meest alle jonge lieden, omdat hij aller verbeeldingskracht inneemt, begoochelt --- en doorgaans meer *van* dan *op* den weg helpt. Wel nu --- zoek dan maar naar lezers van uwe lektuur en gij hebt, ik sta er u borg voor, zeker aan iedere hand vijf vrienden van uwen stempel. Daar gaat de jonge heer uit, het zij met de trekschuit naar *Aken*, of met de *diligence* naar de *Roode zee*, of, aan de hand van papa, op een theesalet, of naar den schouwburg, naar het koffijhuis, naar iedere plaats, waar slechts soort, soort kan vinden; hij begeeft zich in gesprek met dien, die er het zoetsappigst uitziet, en......

„ Klaar is KEES!" pleegden de ouden te zeggen. Maar hier voegt een edeler zegwijze: de jonge heer, die nu zijnen vriend reeds drok bij zich aan huis ziet, en in hem en zich zelven slechts betreurt, dat zij weder zulke *onaesthetische* namen hebben (veelligt JAN en HEIN) roept theatralisch, met verwijfde tranen, die in de oogen zwemmen, maar in geene eeuwigheid daaruit rollen, den hemel of zijnen vriend toe: (tot het laatste behoort echter doorgaans eenige *hardiesse*, als ook eenen vriend, die slechts, bij zijnen blijkbaren Jorisgoedbloeds aard, ter noodzakelijke aanvulling van den tweeden vereischten persoon werd gekozen:) „ vriend! de hemel weefde „ onze zielen ineen. Geene eeuwigheid zal . . ." Juist worden de jonge heeren verrast door Papa, die gereed staande, om met zijn statige staartpruik, de beurs te bezoeken, en zijnen JAN willende bevelen, om de groote zakportefeuille van het kantoor te halen, hem vervangt: „ Geene eeuwigheid zal „ mij doen besluiten, om op de partij een octaafje „ t. doen vallen."

En wat wordt er nu uit de vriendschap der jonge heeren? Antwoord: gezamenlijk lezen en het gelezene, op hunne betrekking overgebragt, gestadig herdroomen; *item* kasteelen in de lucht bouwen; *item* te zamen dweepen en den kostelijken tijd verbeuzelen door over de deugd, als algemeen begrip en onverduwd ideaal, dat de verbeelding verwart, maar niet het hart veredelt, zinlooze brabbeltaal uitkramen, zonder zich met de borst op hare beoefening toeteleggen; *item*, bij mooi en slecht weêr, langs de straat lanterfanten; voorts op vaders kantoor, in plaats van journaal, grootboek en brievenboek bij te helpen houden, velletjes papier met sentimenteelen onzin bekladden, als eene nagebootste *Siegwart's* of *Werther's* korrespondentie; vervolgens, daar het nieuwe dezer werkelooze betrekking, die op den duur geen voedsel aan de jeugdige hartstogten geeft, met der tijd uitslijt, een ledig gevoelen; dan een meisje zoeken; dan trouwen; dan de comedie eindigen, gelijk zij begon, zoo men niet reeds vroeger te zamen op geheel andere invallen gekomen is, en, hand aan hand de tempels der deugd (volgens de eerst ontworpen koers) zullende betreden, zich in den doolhof der bacchantische uitspoorigheid heeft verstrikt.

Dit is de romaneske *jongeheerenvriendschap* onzer eeuw. Haar wortel ligt in een verward brein, maar niet verwarmd hart, hoezeer onze jonge vernuften, die de stempels der munten nog niet onderscheiden, het laatste voor het eerste aanzien. Eene verwijfde wekelijke opvoeding strooit de zaden tot dit heestergewas; oververfijning van verstand en verbeelding, onvermengd met hartigheid van gevoel, stevigheid in den wil en vorming der rede, is de troebele, van allen zout ontblootte stroom, die hetzelve besproeit.

Eene andere soort van vriendschap is die, welke op *wezenlijke*, doch, wat hare uitbreiding over den ganschen mensch aangaat, zeer beperkte zamenstemming berust. Daarover thans.

Daar zijn geene twee menschen, die elkander *geheel*; maar daar zijn ook geene twee menschen, die elkander geheel *niet* gelijken. Het is daaromtrent met de menschen, als met de wijnen. Alle wijnen hebben eenigen smaak van elkander, waardoor men terstond zegt: „ dat „ is wijn en geen loog;" maar voor het overige weten heeren wijnkoopers, (zeker door het natuurlijk verschil der onderscheidene druifsoorten zeer op den weg geholpen,) door mengen en onvermengd laten (gewoonlijk *snijden* genoemd) ter bevordering, schoon veelligt niet *ter liefde* der schoone verscheidenheid, vele *variatien* op het gemeene *thema*: „ wijn" te bewerken. De menschelijke wijnsnijders, (de opvoeders,) brengen, bij hunne verschillende *methoden* van wijnzuiveren of wijnvervalschen, hetzelfde bij onze lieve natuurgenooten te weeg, die behalve dien, ook door de natuur reeds, meer algemeene *natuurgenoten*; dan allen allezins *voltooide evenbeelden* van ons zijn; want niemand zal ontkennen, dat b. v. de heer NAPOLEON BUONAPARTE, en de man, die bij het onwillekeurig dooden eener spin in zwijm viel, niet slechts door de min of meer krijgshaftige opvoeding, maar ook oorspronkelijk van gewijzigden ziels- en ligchaams-aanleg verschillen. De natuur heeft dus, als 't ware, bij de daarstelling van iederen mensch, een eigen vorm, dien zij terstond na deszelfs geboorte breekt, steeds weder nabootst, maar nooit ten tweeden male geheel treft.

Wat volgt daaruit? Daaruit volgen, naar GÖTHE, *de keurverwantschappen der scheikunde ook op de menschelijke betrekkingen toegepast*, of duidelijker: daaruit volgt, dat wij eeuwig elkander aantrekken en afstoten; dat wij, hoofd voor hoofd, uit ons zelven stralen schieten, die zich met stralen, welke anderen uitschieten, vereenigen, terwijl nogtans andere deelen onzer respective naturen, welke op dat oogenblik juist hunne stralen inhouden (gelijk soms de meikevers hunne hoornen), wederzijds rusten en geenen invloed op elkander uitoefenen. En daaruit volgt dan eene vereeniging van A uit *ons* wezen, met A uit het wezen van onzen vriend BERNARDUS, daar wederzijds B tot Z, en vooral de wederzijdsche onbekende X, even scherp gescheiden blijven, als zij geweest zijn op het tijdstip, toen BERNARDUS en ik, volslagen onbewust van elkander, in het jaar 1748 en 49, de een te *Amsterdam* en de ander te *Sint Domingo*, geboren werden.

Nog duidelijker: ABRAHAM en BALTHAZAR bevinden zich in een gemengd gezelschap, waar geredeneerd wordt over --- omteven! --- over de sterrekunde of het wringen van kaas. *Zij* alleen stemmen zamen in denkbeelden, waarvan zich alle de overige aanwezigen eene geheel andere voorstelling vormen. BALTHAZAR dus neemt de partij van ABRAHAM, die reeds het onderspit delft. Dat streelt immers de eigenliefde, dat men zich zelven in eenen ander wedervindt. En zou men dan het vrijwillig in de bres springen van BALTHAZAR niet door een dankbaren handdruk vergelden? . . . Doch dat is nog maar de inleiding. Bij het verlaten van dit avondgezelschap vat natuurlijk ABRAHAM zijnen advokaat, die zoo volkomen in denkwijs met hem overeenstemt, onder den arm, en zondert hem alleen dus van het gansche gezelschap uit, terwijl hij hem naar huis geleidt. „ Vereer mij met een bezoek!" is de afscheidsgroet. „ Met genoegen!" antwoordt de ander, en wij komen op bladz. 1 van het boek, dat almede „ vriend„ schap" ten opschrift heeft, doch even min aan dit opschrift voldoet, en, door den aard der *facultates occultae*, dat heet: ingetrokken hoornen van de beide schrijvers, voldoen *kan*, als veelligt dit mijn vertoog aan bijna eenen mijner lezers. In hunne betrekking, en in de meeste menschelijke betrekkingen, is deze oneenparigheid tusschen inhoud en opschrift, bij werken, die door meerdere auteuren in compagnieschap zijn gewrocht, ook zeer verklaarbaar. Zou het bijna wel mogelijk zijn, dat twee auteurs te zamen een goed boek, dat een doorloopend geheel vormt, vervaardigen?

Alweder eene andere vertooning.

A en B verschillen, wat het geheel huns aanlegs betreft, als olie en water; maar hebben dit gemeen, dat zij beiden vloeistoffen zijn, dat heet: ligt weggesleept worden door gedachtenbeelden. Zie, daar komen zij op hetzelfde ideale onderwerp, en omteven of hunne standvastige denkwijs of hun oogenblikkelijke luim hen hierin doet zamenstemmen --- genoeg, zij zijn het volmaakt eens; helderen verder, voor en met elkander, op, en vinden nieuw beeld op beeld, bewijs op bewijs. Hoe levendig is nu de denkkracht, hoe klaar van aanschouwingen de verbeelding; hoe gemakkelijk denkt, spreekt en gevoelt men! Dit heeft altijd invloed ook op het bloed; jeugdig vloeit het door de aderen. Het hart is opgeruimd. Men staat op een ander tooneel, dan het aardsche; zit niet te zamen, aan den haard, eene pijp te rooken, maar beschouwt, bestiert de menschheid als uit de wolken. Het verledene, het tegenwoordige, het toekomstige breidt zich uit voor de opgehelderde blikken. De edele mensch vond den edelen mensch. Men denkt er niet aan, dat ook hier kittelingen der eigenliefde, daar men zich voor elkander gevoelt te schitteren, in het spel zijn. Men sluit eenen schijnbaar naauwen vriendschapsband, en sluit dien, (wat deszelfs hechtheid schijnt te waarborgen!) onwillekeurig en stilzwijgend. Deze mannen zijn reeds te zeer *mannen*, om met de vriendschap, als de jongelingen, te dweepen. Neen, hunne vriendschap ontstaat van zelven, en zij zoeken elkander steeds, als aangetrokken door de kracht van den zeilsteen. Doch --- wat zamenstemming van denkbeelden, wat behagen is aan den man, die ons verstaat, aan wien wij ons, als 't ware, wrijven en scherpen kunnen --- *is nog geene vriendschap.* Misschien zijn wij beiden voor ware vriendschap niet eens vatbaar, en zoo wij dit ook in 't algemeen zijn, misschien beletten eens onze zedelijke hoedanigheden, die wij hier geheel over het hoofd zien, om het *voor elkander* te wezen. Daarom vinden wij elkander veelligt hatelijk of medelijdenswaardig, zoodra wij elkander te eeniger tijd (wat toch niet altoos kan uitblijven) ook in onze burgerlijke of huisselijke betrekkingen leeren kennen. Dan moeten wij, vol verbazing vragen: „ hoe konden de leeuw en de vos nog zoo lang met „ elkander huizen? Hoe olie en water, in den „ schommel der vereenigende denkwijs, de natuur„ lijke eigenschappen zoo lang verbergen, die deze „ vloeistoffen, als door eene eeuwige klove gescheiden, eeuwig doen weigeren, om met elkander za„ men te smelten?"

Eindelijk: „ *in vino*" zegt het spreekwoord: „ *latet* „ *veritas* (in den wijn ligt de waarheid)." Voegen wij, als nieuw spreekwoord, veilig daarbij: „ *in vino* „ *latet* ook *amicitia* (vriendschap);" maar *vinum* beteekene dan gezellig vermaak in het algemeen. Waarlijk, dat CAJUS mij, door zijne vernuftige kwinkslagen, aan eene welbezette tafel, onder gulle, vrolijke, gastvrije vrienden, doet lagchen, beslist nog niets voor zijne geschiktheid, om met mij een vriendschapsverbond aantegaan. Dit bewijst alleen, dat de menschen dikwerf, na één uur van gezellig onderhoud, waarin zij zich van hunne beste zijde vertoonen, en, uit beleefdheid voor den vriendelijken gastheer, DEMOKRIET medebrengen, maar HERAKLIET te huis laten, elkander beter behagen, even als zeer gewone wijn eenen goeden smaak verkrijgt, wanneer men dien proeft na het eten van een stuk kaas.

En hiermede genoeg. Vaarwel, lezer! Ik heb u thans gezegd, wat vriendschap niet zij, en wien ik daarvoor niet geschikt oordeel.

C.

Bekendmaking.

DE resident van Batavia, als daartoe door het Gouvernement geautoriseerd, ter bevrachting naar Japan, en terug twee scheepen ter groote van 250 tot 300 lasten zullende inhuren, noodigt bij dezen een ieder, die genegen mogt zijn tot dat einde schepen aantebieden, de inschrijvings billetten voor of op den 16 dezer loopende maand, ten zijnen burele intezenden met te kennen gave, dat bij die inschrijvings billetten distinct moet worden opgegeven:

De naam van het schip,

De vlag waar onder hetzelve vaart,

De naam van den gezagvoerder,

De grootte in lasten van 4000 *vier duizend* ponden, Amsterdamsch gewigt.

De som waar voor het geheele schip voor de heen en terug reis wordt aangeboden, berekend in Indische guldens; en voorts zoodanige andere voorwaarden als de inschrijvers zullen vermeenen te moeten bedingen.

De bepalingen ten aanzien van deze inhuring zijn, van heden af aan te zien ter secretarie dezer residentie.

Batavia, den 3 april 1821.

De resident voornoemd.
J. DE BRUIJN.

Bekendmaking.

DE resident van Batavia brengt bij dezen aan een iegelijk ter kennisse, dat uit hoofde der te doene reparatien aan den wagenweg, loopende langs *de Sunthar* naar *Poeloe Gadong*, die passage, van den 10 dezer maand tot nadere kennisgave, gesloten zal zijn.

Batavia, den 3 april 1821.

De resident voornoemd.
J. DE BRUIJN.

Bekendmaking.

De resident van Batavia, ingevolge daartoe ontvangene autorisatie, eene inschrijving geopend hebbende, voor de leverancie van 15000 pikols Bataviasche poeder zuiker, benoodigd voor het diensjaar 1822, geeft daarvan bij deze aan het publiek kennis; met informatie tevens dat deze inschrijving met den 21sten dezer loopende maand gesloten en de inschrijvings billetten tot op dien tijd dagelijks, met uitzondering van zon- en feest dagen, ten zijne kantore in de Koestraat, zullen ontvangen worden, zullende de voorwaarden voor die leverancie aldaar te zien zijn.

De belanghebbende worden voorts uitgenoodigd om hunne inschrijvings billetten verzegeld intezenden en dezelve te beschrijven met de woorden *inschrijving voor de leverancie van zuiker* 1822, ten einde voor te komen dat dezelve voor de sluiting der inschrijving, geopend worden.

Batavia, den 6 april 1821.

De resident voornoemd.

J. DE BRUIJN.

Bekendmaking.

De resident van Batavia gehoord hebbende de billijke klagten en bezwaren van onderscheidene ingezetenen, woonachtig in de stad en voorsteden dezer residentie, over de nalatigheid van vele bewoners van huizen, in het schoonmaken of opruimen der voor langs en door derzelver woningen loopende goten en riolen, waardoor een stank wordt veroorzaakt, welke niet alleen hinderlijk is, maar zelfs als zeer nadeelig voor de gezondheid moet worden beschouwd, buiten en behalve de daardoor ontstaande onmogelijkheid, om eene behoorlijke afleiding te geven aan het vuile water, en gelet hebbende op de daaromtrent bestaande statutaire wetten, titul *erven, huizen enz*: art. 68, en speciaal op het voorkomende bij het biljet der hooge regering dezer landen dd. 15den april 1788, voorschrijvende en bevelende:

„ Dat de goten of riolen door en voor „ de huizen, binnen en buiten de stad„ gte, zoo tot lozing van het regenwa„ ter als anders dienen, niet alleen tot „ dat einde steeds in eene goede gesteld„ heid moeten worden gehouden, door de „ bewoners der huizen en opstallen, of „ wanneer die ledig staan, door de eige„ naars, maar dat ook dezelve in het bij„ zonder door hun eenmaal 's weeks moe„ ten worden schoongemaakt en gezui„ verd, op dat daardoor de stank en an„ dere ongemakken geweerd worden, op „ verbeurte van *vijf-en-twintig Rijksd.* „ door die genen, welke na voorafgaande „ waarschuwing hieromtrent nalatig zul„ len blijven."

Heeft vermeend ter voorziening in voorschreven inconvenienten de ingezetenen der stad en voorsteden van Batavia aan bovengenoemde bepalingen bij deze te moeten herinneren, met kennisgave tevens, dat ten einde de gemeente hierin zoo veel mogelijk te gemoet te komen, door hem resident een tijdvak is bepaald van *eene* maand gerekend van heden, binnen hetwelk een ieder bewoner van huizen of andere opstallen gehouden zal wezen, zijne goten en riolen opgeruimd en gezuiverd te hebben, en dat bij nalatigheid van dien, na ommekomst van gemelden termijn de hier boven vermelde poenale bepaling, met alle vigeur zal gehandhaafd worden.

Batavia, den 11den april 1821.

De resident voornoemd.

J. DE BRUIJN.

Bekendmaking.

De inspecteur van financien en waarnemende resident van Samarang, maakt hiermede aan een ieder bekend, dat op den 15 dezer, ten zijnen kantore op het stadhuis alhier, zal worden geopend de inschrijving der leverantie van vivres en andere benoodigdheden, ten dienste van het militair departement en hospitalen alhier, bestaande in de volgende artikelen: als

Rijst.	Ossenvleesch.
Visch.	Buffelvleesch.
Sago.	Brood.
Suiker.	Melk.
Meel.	Vruchten.
Peper.	Eijeren.
Koffij.	Hoenders.
Thee.	Varkens reusel.
Azijn.	Versche boter.
Lamp olie.	Limoensap.
Brandhout.	Salade olie.
Kaarsen.	Houtskolen.

De aanbesteding zal geschieden voor den tijd van zes maanden ingaande met primo juli en eindigende met ultimo december 1821.

De gading hebbende zullen hunne aanbiedingen kunnen doen, van den 15 dezer tot den 1sten mei aanstaande, hetzij in geschrifte of bij monde, zullende de condition waarop de aanbesteding zal geschieden van heden af aan, voor een ieder ter lezing liggen ten kantore boven vermeld, zoo wel als bij de hoofden der javanen, chinezen en maleijers hier ter plaatse.

Samarang, den 2 april 1821.

De inspecteur van financien en waarn. resident voornd.

H. S. DOMIS.

De resident van Sourabaija, maakt bij deze aan elk en een iegelijk bekend, dat op dingsdag den 17 dezer, des morgens om 8 uren in den dalm van den regent, zal gehouden worden de uitbesteding van de onderscheidene artikelen, in den loop van een jaar bij het civiel, militair en marine departement benoodigd, integaan van den 1sten mei aanstaande en te eindigen met ultimo april 1822, liggende de conditien benevens de lijst der benoodigde artikelen ten kantore van politie ter lezing.

Sourabaija, den 3 april 1821.

De resident voornoemd.

A. M. T. DE SALIS.

Advertentie.

Op Woensdag den 25sten April eerstkomende, des morgens om negen ure, zal onder nadere approbatie van het Gouvernement, door den Kolonel, fungerend Directeur der civiele gebouwen, of bij absentie door den Architect *Horst*, publiek worden uitbesteed op Weltevreden:

Het afbreken van de platten aan het Gouvernements gebouw op Molenvliet, en het herbouwen van dezelve, overeenkomstig de voorwaarden en teekeningen, welke daarvan, acht dagen bevorens, ter lezing en inzage zullen liggen, ten kantore van den ondergeteekenden op Weltevreden, en van den Architect der civiele gebouwen binnen Batavia; zullende vrijdag den 20sten april, 's morgens ten 7 ure, door den architect voornoemd, of een zijner geëmploijeerdens, plaatselijke aanwijzing worde gedaan.

Weltevreden, den 5 april 1821.

De kolonel fungerend directeur der civiele gebouwen.

J. C. SCHULTZE.

Advertentie.

Op woensdag den 25sten april eerstkomende, des 's morgens om negen uren, zal onder nadere approbatie van het Gouvernement door den kolonel directeur der fortificatien *J. C. Schultze*, of, bij absentie door den ondergeteekenden te Weltevreden publiek worden uitbesteed, het bouwen

1°. Van een stal met kazerne daar boven voor honderd man kavallerie.

2°. Een dubbelde officiers woning met bijgebouwen.

Beide nabij Buitenzorg aan de 38 paal.

de plans en voorwaarden van dit werk zullen acht dagen voor de uitbesteding ter lezing en inzage liggen te Weltevreden, ten kantore van den ondergeteekenden, en te Buitenzorg bij den opzigter der civiele werken *van Tiel*, van 's morgens acht tot 's middags twaalf uren.

Op donderdag den 19 april, 's morgens om acht uren, zal te Buitenzorg, locale aanwijzing door een der officiers van de genie gedaan worden.

Weltevreden, den 5 april 1821.

De luitenant kolonel en eerst aanwezend ingenieur in de eerste groote militaire afdeeling.

F. D. COCHIUS.

*** De weeskamer te Batavia, verzoekt elk en een iegelijk, die iets te vorderen heeft van, dan wel schuldig is aan de boedels van de alhier abintestato overledene *Pieter Macaré*, *Pieter Fredrik Eerhardt*, en *J. Vaissiere*, daarvan aan haar aangifte of betaling te doen.

Batavia, den 14 april 1821.

Op last van de weeskamer.

De secretaris,

J. G. DE BOOSER.

Advertentie.

Alzoo de raad van justitie te Batavia, aan den procureur *Albert William Nicolaas van Gent*, voor en van wege de desolate boedelkamer, als administrerende de boedels van insolvent overledenen alhier, en als zoodanig administrerende de nalatenschappen van wijlen, *F. C. Bicker*, *N. F. Leonhard*, *F. S. van Oppen*, *J. P. Schill*, *W. G. Lamberger*, *J. W. Borwater*, *C. H. Gruebe* en *P. Zeelman*, heeft verleend appointement van citatie bij edicte jegens alle bekende en onbekende pretendenten, die eenig regt, actie of pretentie op de voorschrevene nalatenschappen vermeenen te hebben.

Zoo is het, dat ik *Hendrik de Boer*, deurwaarder en gezworen exploicteur van welmelden raad, bij deze dagvaar alle bekenden en onbekenden, die eenig regt, actie of pretentie ten laste van voorschrevene nalatenschappen vermeenen te hebben, omme op donderdag den 17 mei 1821, des morgens ten half acht uren precies, ter openbare rolle van welmelden raad te compareren, dan wel gemagtigden te zenden, ten einde het tweede default te purgeren, en voorts te zien dienen van intendit met de verificatien daartoe specterende, op pœne dat aan alle de faillanten zal worden geimponeerd een eeuwig silentium.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd te Batavia den 6 april 1821.

De deurwaarder en gezworen exploicteur bij welmelden raad van justitie.

DE BOER.

Advertentie.

Alzoo de raad van justitie alhier, aan den waterfiskaal *Johan Willem Fredrik van Citters*, R. O., verleend heeft appointement van edictale citatie jegens alle bekende en onbekende pretendenten, die eenig regt, actie of pretentie vermeenen te hebben, op het provenu van de volgende aan de boom alhier aangehaalde goederen, als:

Op den 23 januari 1820, vijf stuks ijzeren kanonnen, een ijzere draaibas en vier rolpaarden.

Op den 25 januari 1820, een en negentig stuks batiksche hoofddoeken.

Op den 24 mei 1820, zestien bottels noten muskaten en twee dozijnen flesschen madeira wijn, gelost uit het schip DE HUNTER, kapitein *Robson*, en door dezen geabandonneerd.

Op den 8 juni 1820, vier bottels kaijoe poetie en vier en twintig halve dito zasefras olie, gelost uit de brik EXPERIMENT, kapitein *Hooper*, en door den laatstgenoemden geabandonneerd.

Op den 20 september 1820, twee door eene aan het engelsche schip BRITTANIA, kapitein *Sharpe* behoorende chaloup aangebragte koffers, benevens een vat gemerkt G. W. inhoudende gesleepen glaswerken, laarzen en schoenen.

Op den 18 januari 1821, negen zakken koffijboonen en elf stukken chitzen.

Zoo is het, dat ik *Hendrik de Boer*, deurwaarder en gezworen exploicteur van welmelden raad, bij deze voor de tweedemaal dagvare, om op donderdag 17 mei 1821, des morgens ten half acht uren precies, ter rolle van welmelden raad te compareren, dan wel gemagtigden te zenden, ten einde het eerste default te purgeren en als nog hun regt, actie en pretentie op het provenu van het voorsz. goederen vermeenen te hebben, sub pœne dat aan de non-comparanten zal worden opgelegd een eeuwig silentium.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd te Batavia, op den 6 april 1821.

De gezw. expl. voornoemd.

DE BOER.

ALZOO de raad van justitie te Samarang, aan den eerste gezworen klerk bij welmelden raad *Hendrik Adolph Ham*, in kwaliteit als benoemde curator over den verlaten boedel van den Chinees *Oeij Atjok*, verleend heeft mandament van citatie bij edicte, tegens alle en een iegelijk, die vermeenen mogten eenig regt, actie of pretentie te hebben op voorsz: boedel.

Zoo is het, dat ik *Daniel Pijl*, eerste deurwaarder en gezworen exploiteur van welmelden raad, bij dezen dagvaarde, alle en een iegelijk, die vermeenen mogten eenig regt of pretentie op den boedel van *Oeij Atjok* te hebben, omme alsdan te kompareren, dan wel gemagtigden te zenden, ter ordinaire rolle van meermelden raad, op woensdag den 18 april aanstaande, 's morgens te half acht ure, te einde hunne pretentien aantegeven, te verefieren, en voorts te procederen als naar regten.

Samarang, 21 *maart* 1821.

D. PIJL.

Eerste gezworen exploiteur.

ALZOO de raad van justitie te Samarang, aan den procureur *C. J. de Pecker*, in hoedanigheid als gemagtigde van *William Neate Chapman* inwoonder alhier, en als zoodanig impetrant van het beneficie van cessie, verleend heeft mandament van edicte.

Zoo is het, dat ik *Daniel Pijl*, eerste deurwaarder en gezworen exploicteur bij welmelden raad, krachtens appointement de dato 28 maart j. l., bij dezen (voor derde maal) dagvaar, alle en een iegelijk die vermeenen mogten te hebben eenige pretentie op voornoemden *W. N. Chapman*, in het algemeen, zoo in privé als bijzonder, in hoedanigheid van gewezen deelgenoot, in de firma van *Chapman, Rutter & Co.*, tot den 31 december 1817, om te komparen dan wel gemagtigden te zenden, ter ordinaire rolle van welmelden raad, tegen woensdag den 9den mei aanstaande, des morgens te half acht uren, ten einde het 2de default te purgeren, de kosten van dien te refunderen en daarna hunne pretentien aantegeven, te verefieren, voorts te procederen als naar regten, en dat aan de non comparanten zal worden verleend, een eeuwig silentium.

Samarang, *den* 2*den april* 1821.

De gezw. expl. voornoemd.

D. PIJL.

ALZOO de raad van justitie te Samarang, aan den procurur *C. J. de Pecker*, in hoedanigheid als generaal gemagtigde van het collegie van wees en boedel meesteren dezer stede verleend heeft appointement van dagvaarding.

Zoo is het dat ik *Daniel Pijl*, eerste deurwaarder en gezworen exploicteur van welmelden raad, krachtens appointement dd 28 maart jl., bij dezen (voor de derde maal) dagvaar alle en een iegelijk, die op de insolvente boedels van wijlen de te Tagal overledene *J. V. Klaarbout*, en *William Lopston*, vermeenen mogten eenig regt, of pretentie ten laste van voorschreven boedels te hebben omme te kompareren, dan wel gemagtigden te zenden, ter ordinaire rolle van welmelden raad, tegen woensdag den 9 mei aanstaande, des morgens te half acht uur, ten einde het 2de default te purgeren, de kosten van dien te refunderen, en daarna hunne pretentie aantegeven, te verificeren, en voorts te procederen als naar regten, sub pœne dat den non-comparant zal worden verleend een eeuwig silentium.

SAMARANG, *den* 2 *april* 1821.

D. PIJL,

Gezworen Exploiteur.

Advertentie.

ALZOO de raad van justitie te Sourabaija, aan den procureur *Jacobus Koster*, voor en van wege den sekwester in insolvente boedels en als zoodanig administrerende de nalatenschappen van wijlen *J. A. Knipping*, *S. Broekhuizen*, *Elizabeth Pieterson*, weduwe wijlen *C. Kroon*, de malelijer *Anachoda Lingang*, de Chinees *Tan Pootin* en de Chinesche vrouw *Tan Sienio*, heeft verleend appointement van edictale citatie, op en de jegens alle bekende en onbekende pretendenten, die eenig regt, actie of pretentie, op de voorschreven nalatenschappen vermeenen te hebben.

Zoo is het, dat ik *Johan Jacob Otto Sommerkamp*, eerste gezworen exploiteur bij welmelden raad, bij deze exsuper abondanti dagvare, alle bekende en onbekende pretendenten, die eenige actie of pretentie, ten lasten van voorschreven nalatenschappen vermeenen te hebben, omme op woensdag 18 april aanstaande, des morgens de klokke half acht uren precies, ter openbare rolle van welmelden raad te compareren, ten einde het derde default te purgeren, en als nog hunne vermeende actien of pretentien te institueren, voorts te procederen als naar stijl en practijk, op poene dat alle de faillanten, die ten voorschreven dage en plaatse niet compareren, noch gemagtigden zenden, verstoken zullen zijn van hun regt.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd te Sourabaija den 21 maart 1821.

De gezworen exploiteur voornoemd.

J. J. O. SOMMERKAMP.

Post-kantoor te Batavia.

WORDT ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het post-kantoor te Batavia pakketten ter verzending van brieven geopend zijn, om te worden verzonden

naar	schip.	kapitein.
Amsterdam,	*Ned. brik Nordloh*,	J. H Breukemeijer.

waarvan het paket op den 14 dezer, desmiddags om 12 uur zal gesloten worden.

Rotterdam,	*Eng. Fort William*,	Glass.
Bombaij,	*dito Travancore*,	Boog.
Dito.	*brik Countess of London*,	A. Henning.
Bencoolen,	*dito brik Mentor*,	Swanton.
Amsterdam,	*Amerik. Van Couver*,	S. Leach.

welke in lading liggen, doch waar van het vertrek onbepaald is.

De brieven of pakketten uit de oostelijke districten kunnen ter verdere verzending onder adres van den postmeester, aan de post-kantoren te Samarang en Sourabaija worden bezorgd.

BATAVIA, *den* 13*den april* 1821.

De postmeester.

C. J. CANTER VISSCHER.

Post-kantoor te Samarang.

WORDT bij deze aan het publiek bekend gemaakt, dat de volgende schepen en mindere vaartuigen in lading liggen om naar Europa en andere havens in Indiën te vertrekken.

Naar Nederland --- Amerik. schip *Messenger*, J. Bufsenton, in den loop van de maand april of mei.
„ „ Amerik. schip *Marimack*, T. Bunten, do. do.
„ „ Amerik. schip *Paterson*, N. Pearce, do. do.
„ „ Amerik. brik *Ellen Douglas*, S. C. Martin, do.
„ *Banjermasfing* --- Arab. schip *Fattal Rachman*, Said Aloeij Givrie, in de loop van deze maand.
„ *Padang* --- Chin. brik *de Zwaluwe* Intje Nonkek, ditto, ditto.
„ *Muntok en Malacca* --- Chin. brik *Tjiengsoen*, Siauw Tjingiong, ditto, ditto.
„ *Malacca* --- Chin. chaloup *Hephin*, Ong Pinkie, ditto, ditto.
„ *Malacca* --- Boeginees. pantjallang .... Abdulla, ditto, ditto.
„ *Makassar* --- Boeginees. Paduakan *La Bonding*, Mohamoe, ditto, ditto.
„ *Pontiana* --- Arab. brik *Fattalkarim*, Sech Achmat Makaram, ditto, ditto.
„ *Pontiana* --- Arab. brik *Mansoerie*, Sariph Iaapar Bin Achmat Segaf, ditto, ditto.
„ *Pontiana* --- Arab. pantjallang .... Sariph Mohamat Bin Abdoor Ragman Segaff, do. do.
„ *Pontiana* --- Malejj. toop, ... Abdul Halim, do.
„ *Siam* --- Chin. toop .... Tan Tiandeeng, do.
„ *Sourabaija en Bima* --- Arab. brik *Marzuck*, Sarief Abdulla Bin Oeslen Segap, ditto, dito.
„ *Tagal en Muntok* --- brik *Goede Intentie*, J. H. Velge, ditto, ditto.
„ *Tagal en Muntok* --- Malejj. pantjallang .... Hadjie Mohamat Alie, in den loop van de maand mei.
„ *Sambas* --- Chin. toop .... Oewa Tima, ditto, ditto.
„ *Mampawa* --- Malejj. pantjallang ......, Hadjie Abdul Rame, in het begin van mei.
„ *Padang* --- Malejj. toop *Mobarak*, Hadjie Abdoor Rasiak, ditto, ditto.

Brieven of paketten kunnen ter verzending met bovengemelde schepen en vaartuigen, aan het post-kantoor, bezorgd worden.

SAMARANG, *den* 7 *april* 1821.

De fungerend postmeester.

Bij indispositie.

SCHORNACK.

post-kommies.

Wisselkoers.

BATAVIA, *den* 12*den April* 1821.

Amsterdam,	4 m. zigt, ...	53 à 54 *ft.*
ditto,	3 „ „	52 „ 53 „
London,	6 „ „ 5. à 5½.	
Calcutta,	30 dag. zigt, 198 à 200 *sicca rop.* voor 100 sp. matten.	

*** Getrouwd,

F. CHRISTIN,

met

M. A. G. GRONOVIUS.

Batavia, *den* 8 *april* 1821.

*** HEDEN morgen overleed, na eene kortstondige ziekte van slechts dertien dagen, mijn geliefde broeder *Johannes Deijermans*, in den jeugdigen ouderdom van ruim 29 jaren.

Palimanam, *den* 24 *maart* 1821.

H. B. DEIJERMANS.

*** HEDEN morgen omstreeks negen uren, behaagde het den Almagtigen na eene slepende ziekte van ruim twee maanden, uit ons midden te rukken onzen tedergeliefden vader en schoon-vader, den wel edel geboren heer *Gerhardus van Groll*, in leven lid bij het eerwaarde collegie van heeren weesmeesteren alhier, in den ouderdom van bijna 74 jaren.

Een ieder, welke hem hebben gekend, zullen met ons betreuren het verlies van eenen achtenswaardigen vader.

P. H. BRETON VAN GROLL.

mede uit naam mi ner Broeders en Zusters.

Batavia, 26 *maart* 1821.

HEDEN overleed aan eene kwellende en daaruit voortvloeijende uitterende ziekte, *Mathijs van Emmerik*, oud 35 jaren, nalatende drie kinderen, welke het verlies van hunnen braven vader nog niet gevoelen, echter word door alle weldenkende, die den overledenen gekend hebben, zijn afsterven betreurd.

Batavia, *den* 29 *maart* 1821.

HET behaagde den Almagtigen, in den voorleden nacht cirka 12 uren, tot zich te nemen, mijn geliefden echtgenoot *Gerrit Kool*, in leven gezworen translateur in de Maleidsche taal, na eene genoeglijke echtverbindtenis van cirka acht jaren; allen die 's mans verdiensten hebben kunnen waarderen, zullen dit verlies met mij en mijne twee, nog zeer jonge kinderen betreuren.

W. M. MUNNIK,

w duwe G. KOOL.

Batavia, 4 *april* 1821.

*** HEDEN avond trof mij op het alleronverwachts, het droevig afsterven van mijnen echtgenoot, Mr. *B. R. van der Meulen*, in den ouderdom van 27 jaren.

J. A. D. SCHUTTER, wed.

van der Meulen.

Sourabaija, 29 *maart* 1821.

*** Op heden overleed de wel geboren heer *N. A. Holmberg de Beckfeldt*, in leven algemeen ontvanger en president van de weeskamer alhier; in hem verliest de weduwe een braaf en goed echtgenoot, zijne kinderen den besten vader, zijne talrijke bekenden den opregtsten vriend, en de maatschappij een harer beste medeleden.

De gesasumeerde executeuren in den boedel.
P. H. VAN LAWICK VAN PABST.
O. HOLMBERG DE BECKFELDT.
LUCASSEN.

Samarang, den 3 april 1821.

*** HEDEN overleed zeer subiet, na eene korte ongesteldheid, in den ouderdom van 33 jaren, de heer *Franciscus Weus*, gezagvoerder van het Nederlandsche koopvaardij-schip ZELIMA; waarvan bij deze aan vrienden en bekenden wordt kennis gegeven, door den superkarga van voornoemden bodem.

J. VAN HECKE.

Batavia, 12 maart 1821.

Advertentie.

ALLEN welke iets te pretenderen hebben of verschuldigd zijn, aan den boedel van wijlen den kapitein *J. B. Ghijselinck*, bij het 20 bataillon, overleden in het hospitaal te Simpang den 9 maart 1821, gelieven daarvan binnen den tijd van zes weken na dato dezes, aan de ondergeteekenden kommissarissen in gemelden boedel optegeven.

VOGT, *kapt.*
EBHARDT, *2de luit.*

Sourabaija, 13 maart 1821.

ALLE degenen, die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn, aan den boedel en de nalatenschap van wijlen den heer Mr. *B. R. van der M[illegible]*, worden verzocht zich daartoe aan te melden bij een der in gedachten boedel gesasumeerde executeuren.

H. KEIJNS, en
SIJTHOFF VAN KERVEL.

Sourabaija, 23 maart 1821.

EEN ieder, die eenige pretensie ten laste, dan wel iets verschuldigd is, aan den boedel van wijlen den gepensioneerde luitenant kolonel *C. C. W. von Arnschildt*, wordt hierbij opgeroepen, daarvan zoodra mooglijk aangifte of betaling te doen aan

De testamentaire executeuren.
C. J. A. DEKKER.
VERPLOEGH.

Pasoeroean, den 26 maart.

ALLE degenen, die iets te vorderen hebben ofte schuldig zijn aan den ondergeteekenden, gelieven zich te adresseren bij de heeren *Westerman* en *de Nijs* te Batavia.

W. H. VAN IJSSELDIJK.

Buitenzorg, den 30 maart 1821.

Advertentie.

ALLE degenen, welke iets te vorderen hebben of schuldig zijn, aan wijlen *Johannes Wolff*, in leven eik- en bootmeester alhier, worden verzocht ten spoedigsten of uiterlijk ultimo april, opgave en betaling te doen aan den mede testamentaire executeur.

P. E. NIJLAND.

Batavia, 19 maart 1821.

Advertentie.

ALLE degenen, welke iets te pretenderen hebben of verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen den wel-edel gestrenge heer *G. van Groll*, in leven lid van het eerwaarde kollegie van heeren weesmeesteren, gelieve daarvan opgave of betaling te doen, binnen den tijd van zes weken van heden afgerekend, aan

P. H. BRETON VAN GROLL, en
J. W. VAN GROLL.
Testamentaire executeurs.

Batavia, den 28 maart 1821.

Advertentie.

ALLE degenen die iets verschuldigd zijn, ofte te vorderen hebben, aan den te Banjoewangie ab-intestato overledene *George Thor*, in leven opziener bij de werkzaamheden der genie, gelieven daarvan betaling of opgave te doen, aan de door den ondergeteekenden benoemde agenten in gemelden boedel, de heeren *L. Abels* en *J. B. Hagestein* alhier, uiterlijk binnen zes weken na de plaatsing dezer.

Banjoewangie, den 12 maart 1821.

De resident.
VAN DE POEL.

ALLE degenen, welke iets te pretenderen hebben, dan wel verschuldigd zijn aan den boedel van den, op den 3 dezer, in het fort Palimanan overleden 2 luitenant ingenieur *A. J. van Oosterhoudt*, gelieven daarvan opgave te doen aan de ondergeteekende testamentaire executeuren.

MENU.
adjt. inspecteur der 1ste classe
SCHONERMARK 2 luit. ingenieur

Weltevreden den 29 maart 1821.

ALLE, degenen die vermeenen iets te pretenderen te hebben ofte verschuldigd te zijn aan wijlen *G. Kool*, inleven gezworen translateur in de maleidsche taal, gelieven zulks ten spoedigsten optegeven aan de ondergeteekenden.

W. M. MUNNIK.
wed. G. KOOL.
J. H. HOFMEIJER, h. z. qq.

Batavia, 4 april 1821.

GRAVE VAN DER BURG, binnen kort naar Europa vertrekkende, roept alle op, die iets van hem te pretenderen hebben, adres bij de heer *Resoux*, luitenant van het regiment husaren no. 7. te Rijswijk.

DIE iets te vorderen heeft of verschuldigd is, aan den boedel van *M. van Emmerik*, gelieve zulks optegeven binnen de twee maanden aan

De executeuren,
RENAUD en
VELTBRUGGEN.

Advertentie.

ALLE degenen, welke iets te vorderen hebben van, of schuldig zijn aan den boedel van wijlen den heer *N. A. Holmberg de Beckfeldt*, in leven algemeen ontvanger en president van de weeskamer alhier, gelieven daarvan opgave of betaling te doen binnen den tijd van zes weken, van heden af gerekend, aan den eerst ondergeteekenden.

Degenen, voor wien de overledene zich in der tijd als borg mogt hebben geinterponeerd, worden verzocht zulks almede aan den eerst ondergeteekenden optegeven en zich tevens van andere borgen te voorzien.

De gesasumeerde executeuren in voorsz. boedel.
P. H. VAN LAWICK VAN PABST.
O. HOLMBERG DE BECKFELDT.
LUCASSEN.

Samarang, den 3 april 1821.

Vendu Advertissementen.

Door Vendumeesters zullen de volgende vendutien worden gehouden, als:

Op maandag den 16den april.

TEN overstaan van heeren boedelmeesteren alhier, achter het Gouvernements provisie magazijn, staande in het voormalige kasteel, van goud- en zilverwerken, huismeubelen, enz.

Op dingsdag den 17den april.

VOOR het negotie-huis van de heeren *Westerman & de Nijs*, staande op de tijgers-gracht, van een sterke reiswagen, vin de grave, sherrij wijn, madeira, azijn, tarwe, zadels, cardamon, pleet- glas- en aardewerken, lijwaten, boter, japansche Toija, schutzels, krip en lakwerken.

Alsmede voor rekening des boedels van wijlen den heer *G. van Groll*, van wagens, paarden, meubelen, boeken, zilverwerken, een engelsch goudan repetitie zak-horologie en wesméer.

Als ook eenige fraaije rijpaarden, waaronder een fraai basterd persiaan schimmel, van het eerste ras, vier jaren oud.

en precies om 11 uren.

De navolgende vastigheid als, voor rekening van den heer *J. J. Jouker*.

Zeker erf, bebouwd met een steenen pedak, staande en gelegen binnen deze stad, aan de oostzijde van de groote rivier in het blok Q 3, sub no. 1.

Waarvan de belending op het vendukantoor te zien is.

Op woensdag den 18den april.

VOOR de woning van de heer luitenant *J. A. Siberg* te weltevreden, van wagens, een bendij, wagen- en rijd-paarden, tuigen voor een span van vier, engelsche zadels, moderne huismeubelen, een pendule, schilderijen en andere goederen meer.

Alsmede voor rekening van den heer *De Bruin Prince*, van een span zeer fraaije geele paarden, met witte manen.

Op donderdag den 19den april.

VOOR het huis van den gepensioneerden luitenant kolonel *Amelung*, te weltevreden, van eenige fraaije huismeubelen, wagens, paarden, etc. etc., en wat verder ten dage der verkooping zal worden aangeboden.

Op vrijdag den 20sten april.

VOOR het huis van den chinees *Que Hoko*, staande in de ankerstraat, van huismeubelen, zilverwerken, nankings linnen, javasche zakken, hoktjoen en boekwe, thee in kisten van 40 à 60 katjes, en andere negotie goederen meer.

IN den loop der maand april, zal per publieke vendutie worden verkocht het huis no. 9, in de koestraat gelegen.

Advertentie.

Op donderdag den 19 april 1821.

IS de griffier bij den raad van justitie te Samarang, van meening om ingevolge appointement van welmelden raad, de dato 14 februari 1821, ten overstaan van eene kommissie uit het midden derzelve ter plaatse alwaar ten dien dage verkooping zal worden gehouden, des morgens ten negen uren precies, publiek te venduceren.

Een pantjallang, genaamd JOHANNA ELIZABETH, groot acht en dertig lasten, met dies inventaris, liggende hetzelve in de monding van de rivier Torbaija, en toebehorende aan den burger *G. A. Willemsz.*

Zullende de eigendomsbrief en inventaris, dagelijks de zon- en feestdagen uitgezonderd, van 's morgens zeven tot 's middags een uur, ter visie liggen op 's mads griffie.

Die gading hebben om het voorschreven vaartuig te koopen, die komen ten dage ure en plaatse voorschreven, aanhooren de condities en doen hun profijt.

Aldus gedaan en gepubliceerd voor de puije van het raadhuis te Samarang, den 28 maart 1821.

D. PIJL.
Eerste gezw. exploicteur.

Te koop.

VOOR zeven honderd gulden, een hoog en welgelegen stuk grond op het konings-plein, te bevragen bij J. BIK.

Bij toeval uit de hand te koop.

EEN zeer goede en fatsoenlijk bestaangevende WAGEN VERHUURDERIJ, met het huis en dies bijgebouwen, stalling voor 100 paarden en 18 rijtuigen, mitsgaders 18 rijtuigen in soorten en 90 paarden met hunne tuigen en verdere toebehoren; met gefrankeerde brieven, kan

(*Het vervolg in het tweede Bijvoegsel.*)

TWEEDE BIJVOEGSEL DER BATAVIASCHE COURANT.

ZATURDAG, *den* 14*den* APRIL, 1821.

(Vervolg van het Bijvoegsel.)

men nadere informatie bekomen ten kantore van de procureur *H. Keijns*, te Sourabaija.

Te huur.

OM met p°. mei integaan, het huis n°. 10, in de binnen nieuwpoort-straat, nader informatie te bekomen bij den heer *J. G. Hartman*, op Rijswijk.

Batavia, 5 *april* 1821.

HET perceel gronds n°. 9, gelegen op het Konings-plein, en een perceel grond, gelegen bij Meester-Cornelis, te bevragen bij den kapitein *Gezelschap*, te Weltevreden.

DOOR het voorgenomen vertrek naar Europa van den ondergeteekenden, bied hij op zeer aannemelijke conditien te koop aan, zijne landen *Struiswijk* en *Outong Caijou*, of ook te huur, voor niet minder dan 3 à 4 jaren.

LEPS.

Batavia, 12 *april* 1821.

Advertentie.

BIJ *A. Levie*, op de voorrij zijn te bekomen de navolgende goederen, door onderscheidene schepen pas aangebragt als; goud- en zilver draad, extra fraaije engelsche tuigen, zadels, hoofdstellen, engelsche belegzels voor rijtuigen, dames werkkistjes, tafelkleeden, marocco leer, diverse lakens en kasimiren, speelkaarten, struisveeren, hoeden, cardemon, roode en andere wijnen, brandewijn op vaten en op bottels, ligt en zwaar bier, azijn op bottels, extra goede hollandsche boter in dubbeld fust, hammen, zoetemelksche en leidsche kasen, gezouten en gerookte tongen, gezouten en gerookte zalm, pruimedanten, engaalsche segaren, extra goede amerikaansche tafel beschuit in groote en kleine vaten, en andere goederen meer, alleu voor de billikste prijzen.

BIJ *Stahl & Knuper*, op de westzijde der groote rivier no. 48, is te bekomen pas aangebragt banket in trommels, kambozen koekjes, pepermunt en diverse andere goederen meer.

Batavia, 29 *maart* 1821.

Advertentie.

BIJ de gebroeders *Beijnon*, zijn te bekomen tafel en thee serviesen, pleeten kandelaars, hangstolpen, mans, vrouwen en kinder schoenen, bier en wijn glazen, karaffen, staalen snuiters, amandelen, pruimedanten, rosijnen, korenten en kust snuif, enz.

A. L. FORESTIER & CO., offers for sale the following articles, all of a superior quality, landed by the American ship BINGHAM, Captain *Flemming*, from Philadelphia, viz:

Swedish and American Iron in bars, Nails (assorted,) Madeira Wine in pipes & bottles, Champagne, Frontignac, Noyau and other Cordials, Brandy, Gin, Beer in casks, Beef, Pork, Flour, Bread, Soap, Vermicelli, Almonds, Corks, Segars, Tobacco, Sweet Oil and Linseed ditto, Naval Stores, Paints, Sulphur, Sappon, Looking Glasses, Buggy and Harness, &c. &c. &c.

Also,

By the schooner ANTOINETTE, from the Isle of France:— Ebony Wood, Iron Weights, Yellow Ochre, Cloths different colors, Camblets, English Piece Goods, Iron Ware, Steel, Nails, Razors, Writing Paper, Brandy, White Wine, Cordials, Martinique and Hollands, Champagne, Lavender Water, Spunges, Rhenish Wine of 1778, Seltzer-water, Raisins, Cordage, Paints and Painting Brushes, Linseed Oil, Spirits Turpentine, Glass Ware and Snuff, &c.

A. L. FORESTIER & CO., presenteeren te koop, de volgende goederen van superieure kwaliteit, aangebragt per het Americaansche schip BINGHAM, kapitein *Flemming*, van Philadelpia, als.

Zweedsch en Americaansch ijzer in staven, spijkers in soorten, maderawijn in pijpen en flesfen, champagne, frontinak, noijeau, en andere likeuren, brandewijn, genever, bier in vaten, vleesch, spek, meel, beschuit, zeep, vermicelle, amandelen, kurken, segaren, tabak, zoete olij, lijnzaad dito, scheepsmaterialen, verfwaren, zwavel, sappon, spiegels. bendij en tuig, &a.

ALSMEDE.

Aangebragt per de schoener ANTOINETTE, van Isle de France, ebbenhout, ijzergewigt, geeloker, lakens van differente kleuren, ijzerdraad, Engelsche manufacturen, grijn, staal, spijkers, scheermessen, schrijfpapier, brandewijn, wittewijn, Martinique en Hollandsche likeuren, champagne, lavender water, sponsen, rinsche wijn van 1778, zeltser water, rozijnen, touwwerk, verf en verfkwasten, lijnzaad olij, spiritus, terpentijn, glaswerk en snuif, &a.

DE HARVEN & Co., op de groote rivier, hebben de eer te berigten dat zij van Parijs ontvangen hebben eenige bijouterien, bestaande in garnituren van topaas, koraal, amethist en andere, gouden dames horologien, agrafes voor ceintures; oorringen, horlogie cachetten en fleurtie in koraal, brelokken, ringen en meer artikelen, welke zij tegen gematigde prijzen kunnen overlaten.

BIJ *de Harven & Co.*, op de groote rivier, zijn te bekomen koffij en witte poedersuiker, tegen kleine partijen van ½ en ¼ pikols.

Advertentie

BIJ den ondergeteekenden in den tuin te weltevreden, is te bekomen beste wijn van Rahder, genever in kelders, versche boter, kortlings alhier aangebragt met het schip WATERLOO, hammen, kaas, kinderspeelgoed, bendij tuigen, dames zadels, hoeden, pruimtabak en diverse goederen meer.

L. J. FERWERDA.

BIJ *de Haart* voor contante betaling te koop, versch aangebragte segaren, alsmede nog sakkie, soija, connemon, en meer andere goederen.

BIJ *Leps & Co.*, in de binnen nieuwpoort-straat, zijn te bekomen de navolgende goederen pas aangebragt met het schip DE KOOPHANDEL en andere.

- Ligt en zwaar bier.
- Roode wijn.
- Beste madeira.
- Cognac brandewijn.
- Azijn.
- Ordinaire portwijn.
- Goudsche kaas.
- Westphaalsche en engelsche hammen.
- Amandelen.
- Engelsche zadels, zwepen, etc.
- Dubbelde en enkelde muurstolpen.
- Vergulde inktkokers.
- Groene tafelkleeden.
- Chinsurah sigaren.

benevens nog diverse andere goederen meer.

BIJ *E. Corneletsen*, in de binnen Nieuwpoort-straat, zijn met de laatste aangekomen schepen nog aangebragt.

Geborduurde neteldoeken, shawls, kinder doekjes en dames kleedjes.
Jongens hoeden van de beste kwaliteit; voorts,
Gerookte ribben.
Hammen.
Kaas.
Boter.
Seltzer water.
Fijne wijnen.
Zalm.
Zwitsersche kaas.
Madeira wijn.
Brandewijn.
Banket in trommels.
en veele andere goederen meer.

BIJ *J. L. J. Keijnst*, in de binnen nieuwpoort-straat no. 6, zijn te bekomen versch aangebragte rozijnen, hazelnoten, Amerikaansche hammen, kasen, sigaren, &a. &a.

Te koop.

BIJ *A. L. Forestier & Co.*, op de groote-rivier, de lading van de brik JAVA, kapitein *W. H. Neal*, van Salem, inhoudende superieure beste London madeira wijn zeven jaren oud, likeuren, vleesch, spek, meel, kaas, hammen, visch, salm, zeep, masten, meubelen en een boot, &a. &c.

For Sale,

BY *A. L. Forestier & Comp.*, Great-river-street, the Cargo of the Brig JAVA, Captain *W. H. Neal*, from Salem, consisting of — superior London Particular Madeira Wine, 7 years old, Liquers, Beef, Pork, Flour, Cheese, Hams, Fish, Salmon, Soap, Spars, Furniture, one Boat, &c. &c.

Advertentie.

BIJ de heeren *Colville, Jutting & Co.*, zijn pas aangebragt van bordeaux per het schip LA ROSE, velerhande soorten van exquise wijnen, waaronder ook gerenomeerde la rose wijn, brandewijn, likeuren, havana cigaren, kanten, bijouterien, jagtgeweren, nescessaires, gedroogde vruchten enz. enz.

Batavia, *den* 11 *april* 1821.

Te koop.

BIJ *Colville, Jutting & Co.*, rijst 1ste qualiteit bij de heele coijang.

Batavia, *den* 11 *april* 1821.

Te koop.

BIJ de ondergeteekenden, patent koperen en ijzeren deur, en hangsloten, dito ijzeren koffij-molens, scharnieren en hengsels, bijtels, vijlen, schaafbijtels, spijkers, kurketrekkers, vengster ruiten, &a., benevens pas aangebragte extra beste cognac brandewijn in kistjes van 1 dozijn à spm. 12.

LEPS & Co.

Batavia, *den* 13 *april* 1821.

Vracht en Passage naar Europa.

MET het schip WILLIAM NELLSON, kapitein *Pearson*, groot 357 ton, thans liggende te Samarang. Te bevragen bij de heeren *Skelton & Co.*

den 4 *april* 1821.

Freight or Passage to Europe.

ON the ship WILLIAM NELLSON, Capt. *Pearson*, burthen 357 Tons, now lying at Samarang. Apply to Messrs. *Skelton & Co.*

April 4, 1821.

Freight,

TO Banca, Sincapore, Malacca, Prince of Wales' Island, and Calcutta, on

the ship JULIANA, Captain *Ogilvie.* Apply to Messrs. *Deans, Scott & Co.*

Batavia, April 11, 1821.

Freight and Passage.

FOR Bencoolen, Padang and Madras, on the new ship RESOLUTION, Captain *Humphreys.* Apply to Messrs. *Deans, Scott & Co.*

Batavia, April 21, 1821.

Vracht en passage,

NAAR de Nederlanden met het extra snel zeilend gekoperd Nederlandsch fregat schip FANNY, kapt. *J. Robin*, zal zeker binnen 14 dagen van hier vertrekken en is uitnemend wel ingerigt voor den overvoer van passagiers, adres bij *Colville, Jutting & Co.*

Batavia, 13 *april* 1821.

Freight and Passage,

TO Madras, touching at Ports on the West-Coast of Sumatra, on the good Ship PRINCESS ROYAL, Capt. *Hackman,* Apply to Messrs. *Deans, Scott & Co.'s.* *Batavia, April* 13, 1821.

ALLEN die genegen mogten zijn hunne maten, ellen, gewigten etc. te doen repareren, dan wel tot den inkoop derzelve over te gaan, gelieven zich tot dat einde te adresseren bij den ondergeteekenden ijkmeester, wonende op de buiten-tijgers-gracht no. 31.

Batavia, 30 *maart* 1821.

De ijkmeester voornoemd.

Ps. Ws. JACOBS.

AL degenen, welke eenige narigten weten te geven wegens de personen van *Albertus Almers* en *Samuel Cooper*, de eerste als jongen met het schip DE HOOP, kapt. *Smit*, in 1787 uit Holland naar Ceilon; en de tweede in qualiteit van doctor met het schip DE HERO van Hamburg naar hier overgegaan en in 1818 bij den heer *Maas* op weltevreden nog in leven, zullen met de mededeeling van dezelve ons zeer verpligten.

COLVILLE, JUTTING & Co.

Batavia, 29 *maart* 1821.

DE leden der societeit *de militaire Eendragt*, worden uitgenoodigd op woensdag den 18 april aanstaande, des morgens ten 8 uren, te compareren in de officiers mis van het 18de regement infanterie, waar rekening en verantwoording der gehoudene administratie door de directie zal gedaan worden.

De waarnemend secretaris,

VAN DER VEEN.

2de luit. 18de regement.

Advertentie.

L. MAAS heeft de eer bekend te maken, dat hij het logement op Weltevreden, door de weduwe *Winkelaar*, eenigen tijd geoccupeerd, andermaal heeft aanvaard, en zich in staat heeft gesteld de beste en civielste bediening te geven aan allen, die hem met hun vertrouwen gelieven te vereeren. Ook zijn bij hem te huur rijtuigen en paarden.

MEN verlangt een schrijver, informatie bij *Leps & Co.*

Advertentie.

MEN verlangt op een koopmans-kantoor te Batavia, een persoon van een goed gedrag, die eene goede hand schrijft, de Nederlandsche en Engelsche talen grondig verstaat, en met het loopend werk bekend is; iemand daartoe genegen zijnde en de vereischte bekwaamheid hebbende, adresseren zich ten kantore van de heeren *Jessen, Trail & Co.*

Wanted.

AS an Assistant in a Merchant's Counting House, a Person of a good character, who writes a fair hand, is well versed in the Dutch and English Languages, and acquainted with the current business of an office. Apply at *Messrs. Jessen, Trail & Co.'s*, Batavia.

TER lands drukkerij wordt, tegen betaling van den daarvoor bepaalden prijs van f 8. afgeleverd het naamboekje voor het jaar 1821.

Bij hetzelve zijn gevoegd de onderscheidene reglementen en bepalingen, welke voor het publiek het meest nuttig zijn te weten, als: de zegel ordonnantie met derzelver ampliatien en alteratien, reglementen op de scheepspassen, tafel van afstanden enz.

Hetzelve geniet, even als de courant, vrijheid van port, en de aanvragen uit de residentien zullen, mits vooraf betaling geschied zijnde, stiptelijk en zonder oponthoud worden voldaan.

TER lands drukkerij worden tegen gereede betaling aan de inteekenaren afgeleverd de laatste nummers van het staatsblad 1820 no. 39a en 41 tot en met no. 55.

Het bedragen is f 2 - 20.

Ook zijn ter drukkerij nog te verkrijgen complete stellen staatsbladeren van 1816 voor f 9 - 10.

TE KOOP, *ter Lands-Drukkerij Nederlandsche* Staats-Almanakken *voor het jaar* 1820, *à f* 7.

TE KOOP, *ter Lands-Drukkerij Bataviasche* Almanakken *voor* 1821, *prijs f* 2.

*** *Daar de gewoonte, om bekendmakingen voor de Bataviasche courant, des vrijdags morgens ter Lands-drukkerij te bezorgen, in plaatse van donderdag voor 3 uur na den middag, wederom in algemeen gebruik is geraakt, wordt de ondergeteekende in de verpligting gebragt bij deze, de belanghebbenden te kennen te geven, dat hij zich in den vervolge stiptelijk aan de bestaande bepalingen zal houden; waarvan echter zijn uitgezonderd advertentien van huwelijken, geboorten en sterfgevallen, welke zoo laat mogelijk zullen worden ontvangen.*

C. SCHELTEMA,

fungerend redacteur.

GEDRUKT TE BATAVIA,
ter Lands Drukkerij.